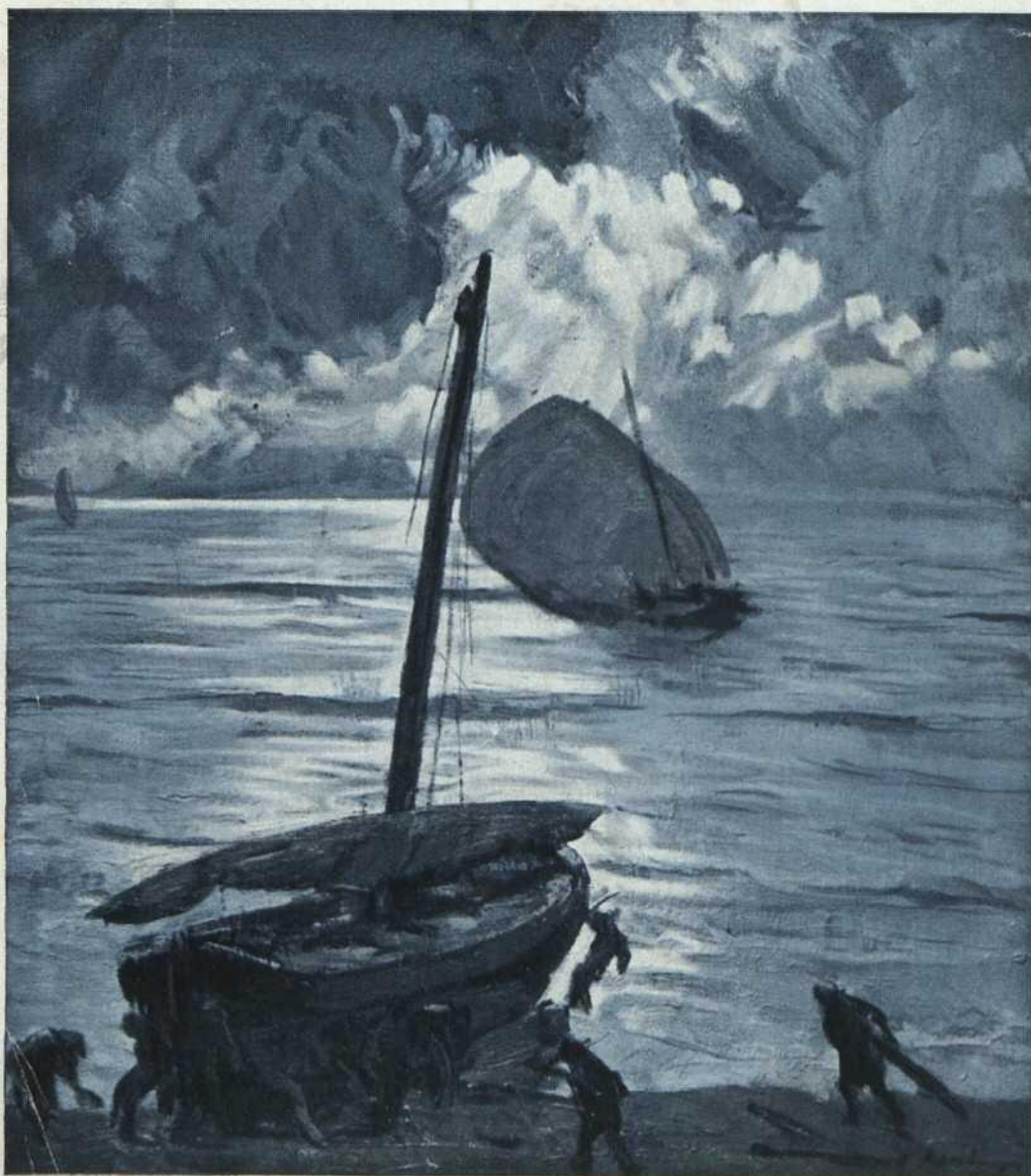

DRISMA

REVISTA MENSUAL IL·LUSTRADA D'ART I LITERATURA

Vol. I Rambla Francesc Macià, 41 VILANOVA I GELTRU Juny-Juliol 1931 Núm. X i XI

Marina. — Oli d'Alexandre de Cabanyes

J. SOLER
IMPRESSOR
VILANOVA

Francesc Ferrer

Electricitat - Mecànica

Casa especialitzada en treballs de :

■ **Bobinat de motors**

■ **Dinamos**

■ **Alternadors**

■ **Transformadors**

■ **Resistències**

■ **Quadres de maniobra i distribució
i demés maquinària elèctrica, els seus accessoris i utillatge.**

■ **Representació de cases productores d'Electre - Motors - Bombes** ■

■ **Unica casa de garantia establerta en aquesta plaça** ■

Carrer Barcelona, 1 bis (proper Plaça Caserna)

VILANOVA I GELTRU

**La màquina fabricada
a Barcelona**

Màxima perfecció.

Solidesa extraordinària.

Maneig senzillíssim.

Facilitats de pagament.

Hispano-Olivetti

Demostracions per l'agent exclusiu

Josep Casanovas

PROGRES, 5

VILANOVA I GELTRU

JOIES

C. Aspect

RELOTGES

OBRADOR A LA CASA

“ALLENTE DE ORO”

Gran “stock” == Preus reduïts

COMPOSTURES GARANTIDES

OPTICA

PROGRÉS, 33
VILANOVA I GELTRÚ

ORFEBRE

Hotel Carril
de
JOSEP PALLEJÀ

Servei esmerat - Habitacions amb
aigua corrent - Habitació de bany
Cotxe a l'arribada dels trens,
amb servei a domicili - Ga-
ratge en el mateix hotel.

Fermí Galán, 9 i 11
Vilanova i Geltrú

Vídua de
Josep Saburit

Casa que data de 1840

Drogues, queviures,
expendeduria d'explosius,
perfumeria, fotografia

Pescateria, 15, i Unió, 6
Vilanova i Geltrú

CASA SALVET

J. RIERA

Bon gust

i

distinció

Fusteria mecànica

Salvador Milà

Jardí, 32 - Vilanova i Geltrú

Josep Amigó
RECADER

de Vilanova a Barcelona i viceversa

Es reben encàrrecs :

A VILANOVA : Progrés, 14, i Garcia Hernández (Correu), 47.

A BARCELONA : Diputació, 289 (porteria), i Agència Piferrer, Mercaders, 38.

== Dos viatges diaris ==

QUEVIURES

"La Moderna"

d' EUSEBI DANIEL

Vins de taula i embotellats

Xampanyes de diferents marques

Rambla Francesc Macià, 36

Vilanova i Geltrú

Màquines de cosir i brodar
“WERTHEIM”
 i la cèlebre
“Ràpida”

Indiscutiblement són les millors - Donem cursos de brodar de franc a tota persona que compri una màquina - Les més **BONES** i les més **BARATES**
 Sucursal a Vilanova: Rambla Principal, 73 - Representant: **FRANCISCO ORRIOLS**

CASA WERNER, S. A.
Ronda Universitat, 31 Barcelona

Diverses seccions de la casa i de les seves sucursals:

PIANOS: Nacionals i estrangers.— **ARMONIUMS:** Nacionals i estrangers.— **INSTRUMENTAL:** de Corda, Metall, Fusta i Percussió.— **FONOGRAFS:** de totes classes i marques.— **REPERTORI DE MUSICA IMPRESA:** Es reben constantment les últimes novetats de París, Londres, Nova York i Buenos Aires.— **DISCS:** «La Voz de su Amo», «Odeón», «Regal», «Parlophon» i altres.— **ROTLLOS:** «Victoria», «Princesa» i «Musical Perforé», per a flautat de 88 notes, i de varies marques per a Pianos elèctrics.— **ACCESSORIS:** de totes classes per a Pianos, Instruments en general i fonògrafs.— **APARELLS DE RADIO:** «La Voz de su Amo», «Columbia», «Philips» i «Crosley».

===== **Vendes al comptat, a plaços i lloguers** =====

Sucursal: Rambla Principal, 73 - VILANOVA I GELTRÚ

Magatzem de curtits

Antoni Alfonso

Hospital, 101

Barcelona

Proveïdor de les més acreditades sabateries vilanovines

Quiosc del “SOL”

Especialitat en refrescs

**Exquisida orxata de xulla,
estil València**

**Deliciosa taronjada
al natural**

**Els fins i sabrosos
COCKTAIL - MANHATAN**

**Merceria
Perfumeria
i Novetats
Calats i Prisats**

**JOSEP ALBÀ
CARSI**

**Progrés, 12
Vilanova i Geltrú**

Fotogravats

per a il·lustrar en impremta
tota mena de revistes,
setmanaris, llibres, prospectes
i catàlegs d'art i d'indústria

Corts Catalanes, 492 - Telèf. 32305

Clixés Furnells, Vda. Gómez

BARCELONA

Antiga i acreditada
ganiveteria de

Quirse Ricart

Especialitat en ganivets
de taula i postres,
inoxidables

Sant Pau, 15 - Vilanova i Geltrú

Queviures de

Joan Clos

Servei de taxi amb
cotxe esplèndid

Uniu el confort
amb l'economia

Dirigir-se:

Aigua, 52 - Vilanova i Geltrú

Teatre Apolo

Festa Major de Vilanova

Dia 2, nit, a les deu

Companyia de sarsuela de primer ordre de **LLUIS CALVO**

LA VIEJECITA **EL CANTAR DEL ARRIERO**

16 professors del Sindicat Musical de Barcelona, 16

Dilluns, dia 3 tarda i nit :: Presentació dels famosos i insuperables

ESPECTACLES MARINY

La millor revista presentada fins a la data - ART - LUXE - BELLESA

E. Serra

Sant Pere, 26

**Instal·lació d'aigua,
gas i electricitat**

Bar "Petit Doré" **de Celestí Pla**

Acurat servei de cafè i licors de les millors marques.

Sala de billars. :-: Gran assortit de fiambres.

Rambla Francesc Macià, 19
VILANOVA I GELTRÚ

TRANSPORTS BARQUET, S. A.

Telèfon 53

VILANOVA I GELTRÚ

Agència Vilanovina

(Estudis, 30, i Carretera de Sitges, 4)

Camió diari de Vilanova a Barcelona i viceversa

Es reben encàrrecs de tota mena.

També es reben encàrrecs

per a Cunit i Cubelles i viceversa

“Banco Urquijo Catalán”

Casa central : BARCELONA

CAPITAL : 25.000.000 DE PTES.

Corresponsal del “Banco de España” a Mataró i Vilanova i Geltrú

Agència de Vilanova i Geltrú

Delegació

Subdelegacions

Sant Antoni, 6. - Telèfon 9 Sitges: Major, 20.-Tel. 58 Sant Pere de Ribes i Prat de Llobregat

Càmara de seguretat

Compartiments de lloguer des de 25 ptes. anyals

**Comptes corrents a la vista i a plaç i tota classe
d'operacions de Banca i Borsa**

La Florida

Perruqueria per a senyores

Especialitat en tallar el cabell, ondulacions, etc. - Té el gust d'assabentar a la seva distingida clientela i al públic en general, l'haver instal·lat un saló de massatge per a corregir totes les imperfeccions del rostre. - Tractament especial per a la desaparició de les arrugues, grans i «aspinillas», per mitjà de l'aparell de raigs violeta.-Alumna d'una de les principals massatgistes de Barcelona. - Sol·licitant-ho per adelantat es reserva hora.....

PLAÇA DE LA REPUBLICA, 14 i 15

“La Vicaria” d'En Fortuny

ENRIC SADURNI SOLER

Església-Sant Antoni, 4 (Pont del Nin)

VILANOVA I GELTRU

Comissions. - Representacions. - Còpies a màquina.-Certificats de totes classes. Cèdules. - Matrimonis. - Divorcis. - Passaports. - Passatges Amèrica, etc..... Màquines d'escriure «Underwood» i màquines sanitàries. - Especialitat en pressupostos de construccions, edificacions, vapor, aigua, gas, electricitat i calefacció. - Assumptes diversos de totes menes.....

DESPATX: de 12 a 1 i de 6 a 7

Rocalla, S. A.

Rambla Estudis, 14, i Canuda, 2 - BARCELONA

Materials per a teulades, celrasos, revestiments, embans, etc.; Canals amb unió especial, tubs per a conducció d'aigües, dipòsits de 60 a 200 litres amb les tapes corresponents, dipòsits per a waters, voltes per a construcció de sostres, materials de ciment i amiant comprimit, planxes acanalades.

Agència i dipòsit a Vilanova i Geltrú:

Cristòfor Bernadó

Rambla Francesc Macià, 122 - Despatx: Rambla Ventosa, 19

MAGATZEMS DEL SAGRAT COR DE JESÚS

Plaça Verdura, 9 i 10 - Montserrat, 1 i 3

**Grans existències en trajos de bany, barnussos
i ombrel·les, a preus incompatibles.**

**Mes d'agost, venda de tots els retalls
de temporada, a preus temptadors.**

No deixeu de visitar-nos

XAVIER DE ARENY
Dentista

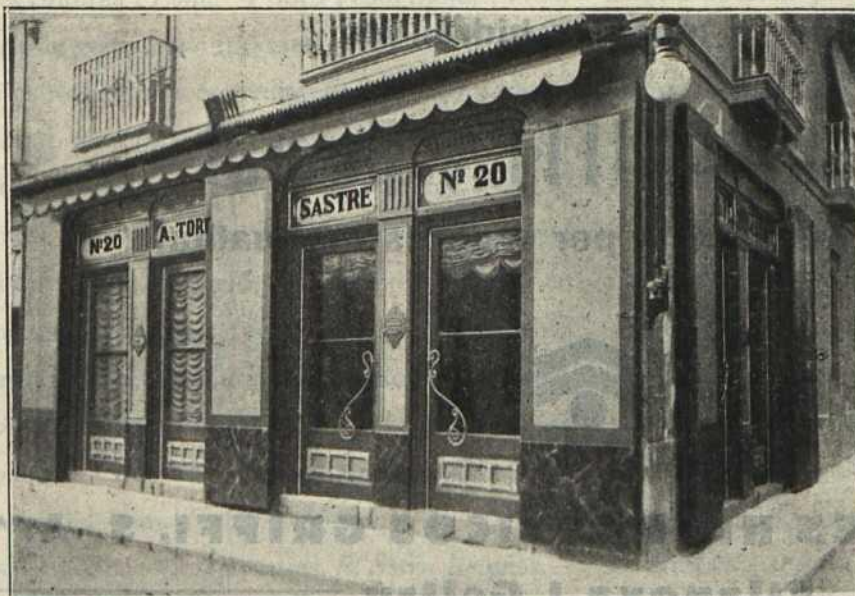
RAMBLA FRANCESC MACIÀ, 25
VILANOVA I GELTRÚ

CONSULTA

Diumenges, de deu a una del matí i de
tres a sis de la tarda :: :: :: :: ::

Sastreria d'Antoni Tort

Plaça Sant Pere,
núm. 20, i
Montserrat,
núms. 7 i 9

C I M E N T S B L A N C S

G R I F F I

Primera i única fàbrica espanyola

dedicada a la seva exclusiva elaboració

CAPITAL : 4.000.000 de pessetes

Ciment GRIFFI porland blanc

per a pedra artificial, estucs, etc.

Ciment GRIFFI blanc natural

per a mosaics hidràulics

Ciment GRIFFI especial

de gran resistència per a obres de qualitat

"MATERIALES HIDRÁULICOS GRIFFI, S. A."

Vilanova i Geltrú

Ermita de Sant Joan (Foto Sirvent)

S U M A R I

TEXT

Glossa, *J. F. Ferrer*. — Radiacions i fantasies, *Carles Sindreu i Ponç*. — Pobra Festa Major!, *V. A.* — Tríptic geltrunenc (poesies), *Francesc Óliva*. — Com es munta una comèdia, *Francesc Casals*. — Sola amb mi... (poesia), *Teresa*. — Kaleidoscopi espiritual, *Chauvelin*. — Marius Montserrat, *F. S. N.* — Emília Miret, *Francesc Montserrat*. — Un col·leccionista i una col·lecció, *N. Omar*. — Rambla en diumenge. — El parc (poesia), *J. A. R. F.* — El nostre monument a Catalunya, *Antoni Pujol Bernadó*. — Tres somriures. — Martí Torrents, *Nicolau Barquet*. — Cock-tail, *Manuel Amat*. — Una nit a la pesca del llum, *F. Serra Novas*. — Els èxits de Rossinyol, *Boi*. — Instantànies, *P. Serra Briones*. — Carles Sindreu : «La Klàxon i el camí», *M. Amat*. — Noticiari.

GRAVATS

Portada : Marina (bicolor) *A. de Cabanyes*. — Ermita de Sant Joan, foto *Sirvent*. — Festa Major (pintura), *Enric C. Ricart*. — Primera fantasia de l'Ebre (quadro a l'oli), *J. Mir*. — Peu de plana, *S. Mestres*. — Bosc de «Solers», foto *Germans Bajés*. — Dibuix inèdit de *Joan Rebull*. — Saló del Foment del Treball, foto *Gilabert*. — Emília Miret, foto. — Rambla en diumenge (apunts del natural), *S. Mestres*. — Tres somriures, fotos Anita Page, Maurice Chevalier i Jeanette Mac Donald. — Cinc retrats al carbó, *Martí Torrents*. — Anecdolari de la Festa Major (dibuix), *E. C. Ricart*. — Una nit a la pesca del llum : quatre apunts del natural, *S. Mestres*. — Santiago Rossinyol (retrat al carbó), *R. Casas*. — Peu de plana, *Peseb*. — Dibuix inèdit, *M. Amat*.

Glossa

per

J. F. FERRER

EN la vida dita de societat de les poblacions com la nostra, hi ha, cada any, dues festes resplendents, dues dates que són com una mena de resum de totes les altres festes. Em refereixo, naturalment, com ja haureu endevinat, als dies de Carnaval i als de Festa Major.

Aquells són engrescadors i resulten interessants per les disfresses, pels magnífics balls de trajos que permeten establir grans competències de gust i de prodigalitat i serveixen per a fer brillants cròniques frívols i mundanes ressenyes afalagadores de les vanitats més exquisides. Aquests tenen l'al·licient de la benignitat del temps.

En tota festa major que s'estimi — i així ja s'entén que la nostra també hi és — hi trobem el castell de focs, l'albada de gralles, el brandar de campanes, les sardanes del migdia en eixint d'Ofici, la sortida dels gegants i dels balls populars... Aquest capítol és, sens dubte, el que dona més colorit a la diada. De lluny, de lluny encara se us entafora a les orelles el topar contundent dels «bastons» i us embadalliu i vibreu i esteu amb l'ai al cor davant les proeses dels «xiquets de Valls» i de «l'aleta» que se us entra balcó endins i us sobta a mig dinar, entre queixalada i queixalada, en el moment en què trobeu més gustós el rostít de xai.

Després, a la tarda, surt la típica processó. Una processó tan curta que quan es comença gairebé ja s'acaba; tan poc concorreguda que quasi es pot dir que hi van els clergues sols. Però aquí està la gràcia. Si hi anés més gent no ens faria tanta il·lusió, no

"Festa Major", pintura d' E.-C. Ricart

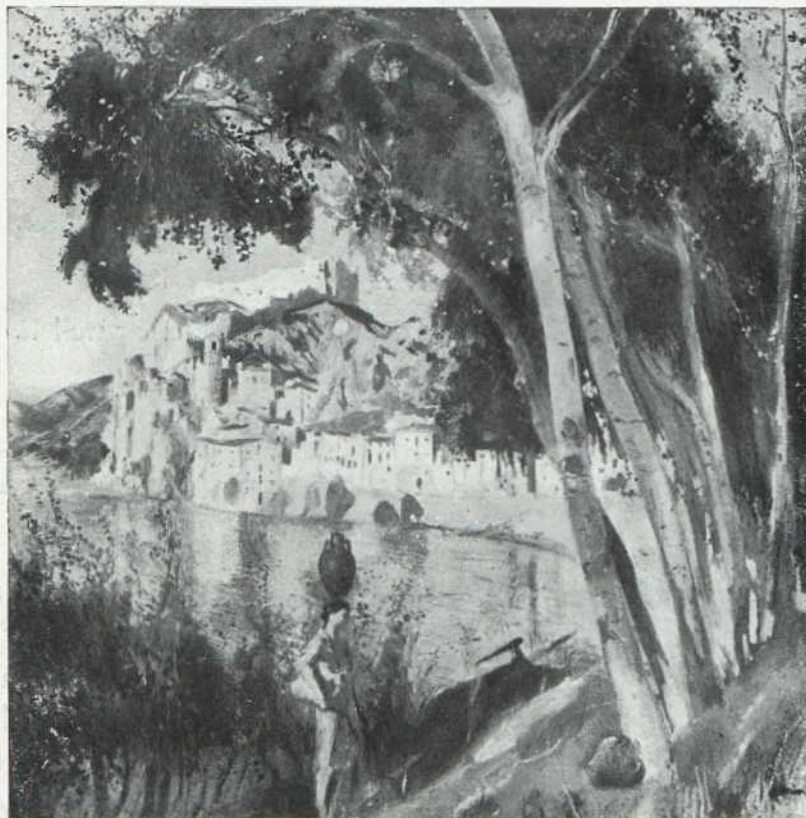
ens semblaria tan tradicional ni tan autèntica.

Els dies de festa major són pletòrics de divertiments i d'espectacles. Hi ha platxerí per a tots els gustos: festivals marítims, funcions teatrals, sessions de cinema, concerts, etc. I el poble, endiumenjat, surt al carrer.

Ah! cal no descuidar-se el millor del programa — i consti que no són els films «Paramount» precisament —; cal no oblidar la nota culminant dels selectes balls a l'aire lliure. Aquests balls no s'assemblen gens als de revetlla ni tampoc són del tipus d'aquells quatre giravolts que organitza, de tant en tant, la colònia estiuenca, en la proximitat romàntica del mar, amb el lloable propòsit de lluir uns quants sueters fantàstics, uns quants discs famosos i uns quants tons de pell bruna damunt la nitidesa dels induments de tennis.

Quedem, doncs, que els balls de les nits de festa major tenen fesomia i caràcter propis. Molt bé; anem-los a veure:

"Primera
fantasia
de
l'Ebre"

Quadro
de
Joaquim
Mir

Se celebren als jardins de les societats, si en tenen, o als dels teatres en el cas contrari. Amb una mica d'imaginació i amb relatiu poc esforç, uns i altres poden passar perfectament per versallescos. Les dametes hi posen l'encís de llur presència. Són flors de beutat que fan la competència a les margarides, a les roses i als clavells. Entre elles hi trobem les que per Carnaval anaven de Pompadour, de Manón o de Mary Carlisle. Vesteixen esplèndides *toilettes* de *soirée* i amaguen, delicadament, sota els plecs d'un vel impalpable teixit de perfums torbadors, de *rimmel* i de música còmplice, llur habilitat, llur inconstància o llur altivesa fines i lluent com les ungles brunyides per la manicura.

Les volten un estol d'admiradors, d'adoradors, d'*amateurs*, tots hereus distingits que usen pulcres *smokings* i fumen «Camel» i tenen antecedents esportius. Entre ells abunden els «nois de casa bona», «sense manies» i a l'es-

til americà, fills de *self made men* idèntics als que surten a les pel·lícules—que semblen fabricats en sèrie — i organitzen als *roofs gardens* dels *buildings* quan el *business* els ho permet.

Però si descendim de les esferes elegants on l'esnobisme fa de les seves; si deixem les gardènies i les orquídees, descobrirem unes altres flors més humils — i potser més adients a la significació de la festa — com són aquelles ingènues pubilles de Ribes, de l'Arbós o de Cubelles que han vingut a vila totes il·lusionades i s'han posat aigua de colònia al cap i han obert — curiositat de Pandoral — la capsa de pòlvors de quan es van casar llurs mares.

La Festa Major és un *cocktail* meravellós, deliciós, els principals ingredients del qual són: llum de sol, claror de cel, joia cordial reflexada als rostres, perlejada de gotes de suor que traspuen aclaparadores, i, sobretot, rialles estridents — trepidants de dinamisme — de joventut enamorada.

Radiacions i fantasies

per

Carles SINDREU I PONÇ

EL temps, de vegades, es lliura a un treball de maceració o esmicolament damunt un dels mesos de l'any.

Un dels mesos més perjudicats és el mes de maig.

Observeu que hi ha anys en què, tot i figurar maig al calendari entre abril i juny, és esmicolat i macerat pel temps i eliminat totalment del lloc que de dret li pertoca.

Hom passa del ruixat d'abril a la solejada de juny sense transició. D'una manera violenta, dictatorial. Hem viscut molts anys aparentment sense maig.

En canvi, en aquestes anyades en què hi ha un mes de maig esclafat, ens trobem amb cinc dies de maig en ple desembre i set dies de maig en ple gener i quatre dies de maig en la segona quinzena de novembre, etc., etc.

I és que aquest mes, fragmentat, fet a miques, per dir-ho d'una manera exacta, ha esquitxat tots els mesos de l'any o alguns d'ells, d'una manera capriciosa.....

Els ha esquitxat de dies de maig.....

§ La presència de l'amor es fa evidenciable per un *fading* en les idees.

§ L'alta-veu:

«Se ha perdido un niño colorado. Pelo rubio. Orejas grandes. Con una mancha en la mejilla izquierda. Viste traje de marinero. Calza zapatos muy usados...»

La vella (rondinant):

— Hum... Vet ací perquè serveixen

aquests maleïts aparells... Per a fer perdre criatures.....

§ Aquest violador esfèric, ràpid, pilotístic, esportiu, que és el pardal.....

§ Monocle de vidre de color de rosa.

Dies de grisalla i d'horitzó tenebrós. Dies de pessimisme.

Hom fa l'ullet a la vida amb l'ull dret, i davant l'ull esquerre — l'ull de les facècies — s'obre la vida de color de rosa.

Procediment Campoamor. Patent 12.344.

§ Ell s'adonava que el seu amor no solament actuava sobre el temperament de la dona estimada, sinó també sobre altres dones de temperaments oposats.

Així arribà a la conclusió que la seva passió no era específica sinó polivalent.....

§ El futbolista amb l'aire fresc al genolls.....

Tan dinàmic, tan viu.....

Hom es vesteix de futbolista als trenta anys amb un afany pueril i furiat de genolls lliures... D'infantesa llunyana.....

Pobra Festa Major!

per

V. A.

ESCRIVIM de la festa Major amb la dolença del record d'una espiritualitat en què hi havia bategat el nostre daler pairal i que ara de mica en mica vèiem entrar en el *folklore* català, però no amb la dignitat com hi han entrat altres expressionismes populars que avui també han devingut llegendes. La Festa Major es desada en el *folklore*, abandonada i oblidada del tot per nosaltres. L'història de la tradició per caritat la recull. Els nostres passats portaven devotament a l'arxiu dels records, per a resguardar-ho tot allò que la fam de modernitat volia destruir, i en tant en tant, però, es delectaven en recordar-ho.

La Festa Major entra d'almoïna al museu en una ambulància benèfica i encara recollida per la benevolença del temps que li plau servir amb respecte quelcom del passat.

Quina cruentor ens produeix aquest fet als qui encara tenim un xic de cor català per estimar les nostres coses i no volem deixar-nos endogalar pel cervell que mai no estima!

Quines són les causes culpables d'aquesta crisi espiritual arran de l'oblit de què es dol arreu la Festa Major? L'anàlisi, en el laboratori sentimental, dels components que feien que aquest esplai a Catalunya devingués devot, palesa una malura en tots ells; però els components que estan més empastifats són, la mútua relació de les llars i el patriotisme.

Tots ens haurem adonat que d'un quant temps ençà, el microbi de la malevolença ha contagiats les llars amb la picada de l'enemistat, enverinant així el seu repòs.

Abans, no podem pas dubtar-ne, un dels lluïments més encisadors en la festa del poble era l'intercanvi de visites i estades dels parents i benvolents quan era arribada la respectiva festa major. Aquesta nota d'alegria humana i germanívola era un factor d'èxit. Avui aquells braços i aquells cors oberts per als altres no es troben; sembla que hi ha prou feina en estimar-se cadascú i no ens sobra temps per esmerçar-lo en la relació humana i de sang que no sigui per a barallar-nos. Aquest egoisme i aquesta manca de germanor, no ja solament amb els amics, si no també amb els parents, és el que ha ajudat a oblidar aquest tipicisme ple de color i d'escaient patri, basat en l'amor dels catalans tots.

Una altra raó, ja ho havem dit, és la manca de patriotisme. Sembla que l'ullar aquesta causa com enderrocadora d'una llegenda pairal, sigui un contrasentit avui que de patriotisme diuen que en sobra.

El patriotisme de carrer, que potser és el de l'abundor, en tot temps ha deixat de banda les tradicions de tota mena que han fet la Catalunya racial; la Catalunya estimada per la seva valor. Al patriotisme de carrer, que s'ha befat tothora dels cants nostrats, de les danses i festes de poble nostrades, li correspon també el seu tant de culpa en la desaparició del bell esbarjo que enriquia espiritualment les encontrades. Altres factors hi ha contagiats, però els dos senyalats són els cabdals com a més responsables. Nosaltres els posem davant el procés patriòtic català, perquè el poble conscient dicti sentència.

"Bosc de Solers".

(Clixé germans Bajes)

Triptic geltrunenc

Pàtria

Remembrança del segle X

Salut obscur joell de l'art antic,
fogar renovellat per mans ardides;
dins ton esvelt sojorn, vellard amic,
palpita el foc radiant de gents fornides.

Cenyit amb llor flairós no vius pobric
de gestes crepitants mig condormides,
devora el temple fosc, nu de fadig,
ous immarcit ressò d'edats florides.

A sol batent pel mur ferit de llum
esclaten roserars d'èpic perfum.
I al trist desmai de lluna corglaçada

En l'abrigall nocturn, silent i bru,
apar Castell feudal de la Geltrú
altiu guerrê endolcit pel bes de fada.

Fides

A mossèn Pius Pallàs

Heroic bo i resplendint austeritat
la vostra faç s'ungeix de misticisme
que el fa més dolç, fervor agombolat
per l'art corprenedor i l'altruisme.

Com un oreig sonor adormissat
amb purs accents de gai romanticisme
heu expandit arreu perfum nostrat
talment com d'enciser vilanovisme.

Per ço en el jorn festiu del vostre Sant
l'Escolania us diu amb veu triomfant
anhels suaus de goig... felicitat.

Melós esbart d'ocells per vos refila
himnes d'amor, car sou en eixa vila
l'ardit restaurador del cant sagrat.

Amor

A una gràcil geltrunenca

Oh tu que has fet quinze anys pel mes d'abril!
i ets com la branca d'ametller florida,
cos vincladis, pas lleu mig pastoril,
nena d'esguard brillant, gerda i polida.

Tremolós de claror ton rostre humil
té un clar somris de joia inexhaurida,
menges llamins i et plau el goig subtil
d'un amor incipient que et fa endolcida.

Al ritme bategant de juvenesa
devé tota gençor fina tendresa
l'astre del jorn gloriós, enjoiellat.

Ara que riu divina fulgurança
eixamora ton cor rica mudança
gentil com la del temps meravellat.

FRANCESC ÓLIVA

Com es munta una comèdia

per

Francesc CASALS

Són les deu i minuts. Tots els elements que deuen prendre part en l'assaig seuen a l'entorn d'una taula rodona

SABEM de bona tinta, que la sola proposició de venir a fer comèdia a Vilanova aixeca entre els components de les companyies professionals una polseguera de comentaris discordants.

Les causes originàries d'aquest desprestigi del sentit comprensiu de l'art dramàtic que ens hem guanyat a força de deixar buits els nostres teatres quan alguna companyia ha intentat de fer-nos conèixer alguna obra d'un positiu valor o una nova modalitat escènica, són difícils de precisar.

Això és certament deplorable. I ho és doblement perquè, si bé és veritat, com digué Manuel Brunet, que «el teatre és la branca més malaltissa de la nostra literatura», també ho és que un teatre ple és potser un dels més grans exponents de la cultura d'un poble.

Atenent tot això que acabem d'escriure, PRISMA, d'acord amb un conjunt d'estudiosos aficionats de la vila, té en projecte celebrar, espaiadament, vàries vetllades de teatre en els nostres escenaris públics, en les que seran donades a conèixer un seguit d'obres escollides amb el màxim de respecte i sinceritat. En fer-ho no ens guia cap altre mòbil ni ambició que el d'intentar aconseguir que el nostre públic s'interessi i s'apassioni per les coses de teatre.

De la part tècnica n'estem al marge. Els mateixos elements es cuiden del muntatge de l'obra i de polir els seus defectes. Hem assistit a un d'aquests assaigs amb un fil d'esperança de trobar-hi algun motiu interessant. Val a dir que no ens hem equivocat.

tot prenent cafè. Sempre acostuma haver-hi algun de tardaner. Quan arriba, dona les explicacions degudes i l'assaig comença.

Els primers dies, l'apuntador s'assenta darrera una taula recoberta amb un drap vermell que dies abans havia servit per a fer-hi un míting. Més endavant, quan ja els actors estiguin més compenetrats amb llurs papers — ens expliquen — ja es posarà a la conxa.

Els demés seuen ací i allà. Els uns lleixen. Els altres parlen animadament i pianíssim.

El que actua de director té l'obra a les mans i segueix el curs de l'acció. De sobte, interromp:

— Vol tornar-hi a repetir aquest tros? Potser caldria donar a aquest concepte una inflexió de veu més delicada. Vol provar-ho?

I torna a repetir una i altra vegada, sense cansar-se, el sentit del paper que s'interpreta per a facilitar la comprensió de l'advertència.

L'acció recomença de nou. Lentament, les imatges van prenent vida. És com un infantament dolorós. Cal polir les frases. Assegurar-se d'entrar en escena a temps, amb la màxima justesa.

Això, pel que veiem ara, no és pas cap cosa fàcil. Cal assegurar-se'n bé. Cal, sobretot, una voluntat i una paciència pariona a la de Job.

Així, amb el teatre buit d'espectadors, els conceptes tenen un ressò estrany talment com si estiguessin faltats de vida. Les figures, dalt l'escenari, semblen mecanitzades. Els moviments són lents i retardats. Tot plegat ens produeix una impressió vaga, imprecisa.

Per un moment, un curt moment tan sols,

.

hem arribat a creure que així mateix s'esdevindria la nit de la representació davant del públic.

— No hi cap la temença — ens han respost. Això, aquest actuar displicent, és propi dels assaigs i és difícilíssim de poder-se'n sostreure. Davant el públic, es realitza una metamòrfosi tan gran que sorprèn a tothom que no estigui versat en qüestions de teatre. Tots els demés aficionats que ens escolten assenteixen i ens expliquen un seguit de casos esdevinguts — les innombrables i divertides facècies del teatre *amateur* — que avaloren les anteriors paraules.

Ara l'escena que estan passant ens obliga a baixar el to de veu. Quedem meravellats de com en l'intimitat d'unes quantes persones reunides es puguin fingir tan admirablement aquestes crisis agudíssimes i aquest parlar entretallat i aquests gestos amargats i adolorits...

Quan l'acció de l'obra es fa més intensa, automàticament, com obeint a una consigna fixada amb anterioritat, les figures que no hi intervenen resten callades i plana damunt de l'escenari una quietud plena d'emoció.

Temem ésser molestos i ens retirem. Deixem que aquests bons amics i excel·lents aficionats — la senyoreta Alemany, la senyora Soler i els senyors Mateu, Giró, Anguera i Mercadé — continuïn assajant «La dama enamorada», aquesta obra cim de Puig i Ferrer.

.

Després d'haver vist ben de prop la fe i l'entusiasme i potser millor diríem la devoció amb què es cuiden els seus més petits detalls, creiem que no és arriscat afirmar amb un màxim d'optimisme que l'èxit d'interpretació d'aquesta primera comèdia està, avançadament, assegurat.

Sola amb mi...

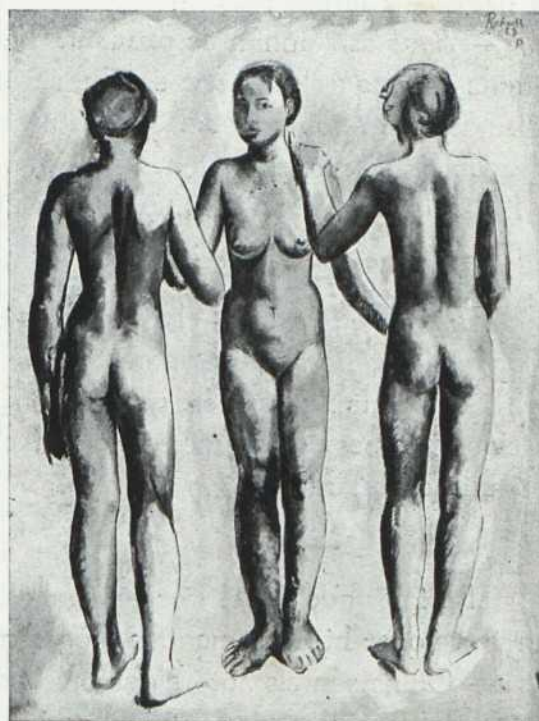
Soleta amb mi... la finestrella oberta
dels dies grisos i dels bells records
nuat el cor amb flors d'eura coberta
que es gronxa al ritme d'uns suaus acords.

Sola... amb el món somrient per companyia
que albiro als peus com un jardí florit
sentint ànima endins la melodia
encisera i joiosa de l'oblit.

Soleta amb mi... fruit bé les tonades...
ric davassall de perles i de plors;
sortosa visc mirant-les esblaimades
com esclatant ramell de tènues flors.

Llanguida i sola amb mi... sota la fina
posta d'istiu encès, ubriagador,
amb el pensament net de teranyina
i el cor aletejant per l'horitzó.

TERESA

Dibuix de Joan Rebull.

Kaleidoscopi espiritual

per

CHAUVELIN

AQUELL xicot jove, presumit, amb *pose* de *caseur* i pretensions d'elegància i distinció espirituals, no era en el fons més que un *snob* de l'espiritualitat.

Mes com que ell es creia un incomprès i li semblava posseir una ànima complicada, digué un dia al Poeta :

— Voldria que em fessis un estudi del caràcter, un retrat espiritual... Observa'm una temporada i veuràs com trobes quelcom d'interessant en la meva vida interior.

El Poeta, que veia al trasllum d'aquella ànima tan clar com al trasllum d'un cristall blanc, va contestar-li :

— No, no, tu no ets digne d'ésser observat. Tu, amb tots els teus aires d'intel·lectual, no ets més que un *snob* de l'intel·lectualitat.

I com que aquell jove pretensions i *poseur* no comprenia del tot aquella expressió, el Poeta hagué d'aclarir-li :

— *Snob* es sinònim de petulant. Thackeray és de tots els escriptors el que més ha profunditzat en aquesta espècie de l'humanitat. I de les seves observacions i estudis ha nascut un llibre deliciós *Snob's Book*. Segons aquest, l'*snobisme* és tot l'oposat al senzill, al natural, a l'agradable... Comprends? Doncs bé, tu no ets més que això : un *snob*, un *snob* de totes les coses fines, ideals, de bon gust, que la civilització ens ofereix.

Malgrat tot, el Poeta el va observar, tal com desitjava. El va observar, primerament, per a desfer la *grímace* encantadora d'enuig — un fals enuig — que el jove adoptava quan es negava a complaure'l; després, perquè no sabia que fer en certes hores i també hom es capfica en els problemes de paraules creuades sabent que res té de conseguir, res més que passar el temps, i no obstant...

El primer que féu el Poeta per analitzar aquella ànima que es proposava estudiar, fou procurar dialogar-hi llargament. Dialogar-hi un dia, per exemple, de teatre...

— Quins són els autors que més admires de l'escena contemporània?

— D'Espanya, pocs. Muñoz Seca i alguna cosa dels germans Quintero. Les meves predileccions són a França : Verneuil, Bourdet, Marchand, Guitry, Bernstein. Què et sembla?

— Malament. A Espanya, abans i primer que Muñoz Seca i els Quintero, hi ha Benavente i Marquina, autors que laboren per un teatre intel·ligent, sensible, intel·lectual. A França, abans també i primer que Verneuil, Bourdet, Marchand, Guitry i Bernstein, són Jules Romains, Simon Gantillon, H. R. Lenormand, Jean Sarment i Marcel Achard, autors que, més que de les *toilettes* i els jocs de paraules, es preocupen de renovacions estètiques i moderns problemes espirituals.

Un altre dia, el Poeta li parlà de poetes.

— Què coneixes de poesia?

— Oh! Poetes decadents: Baudelaire, Verlaine, Maeterlinck...

— Els coneixes a fons?

— A fons, sí.

El Poeta no contesta. El Poeta pensava, i pensa, encara, que per a conèixer bé la meitat de l'obra de Baudelaire, de Verlaine, de Maeterlinck, es necessita gairebé la vida sencera d'un home.

— I de novel·la, quins són els teus autors dilectes?

— Pocs i escollits: Sacher Masoch, Jean Lorrain, Sidney Place, Jane Lage...

— Déu meu! I per què aquesta selecció?

— Ah! T'admira, no? Per això, precisament: per *epater*.

Quan en els matins d'estiu, ressaltant en el decorat blau intens del mar i del cel, el veia passejar amb el pantalon blanc i la camisa també blanca, el Poeta pensava que el seu esperit era com la indumentària que portava: blanc, sense coloració, sense matisos...

En les nits de *soirée*, els reflexos de les llums de la llàntia en els seus cabells planxats i en el xarol de les seves sabates, suggerien al Poeta, una altra imatge d'aquella ànima: la que devia ésser feta d'una matèria semblant a la d'aquell cap lluent o aquelles sabates, gràcies a la qual podia brillar sense llum pròpia, amb el sol reflex de les ànimes que el voltaven.

Un dia el sorprengué en la cambra de bany donant llustre amb el *polissoir* a les seves ungles pàl·lides. I llavors se li ocorregué al Poeta la tercera comparació per a definir-lo. I pensà que la seva intel·lectualitat era com aquelles ungles; sense cap atractiu i tan sols per obra d'una mica de vernís superficial, podia adquirir una aparença atractiva...

Una volta, a ciutat, es trobaren en la recepció d'una boda. El Poeta observà que el seu jove amic lluïa, com els bons comedians parisencs d'*avant-guerre*, un magnífic *huit*

reflex. Acabada la cerimònia religiosa i mentre s'acomiadaven els nuvis, el Poeta preguntà :

— Què opines d'això? Seran feliços?

— Cal Ni ells ni ningú. No crec en l'amor... Vols fumar?

— No. I continuant, per què no creus en l'amor?

— Perquè no. Ni en les dones. Uf! Les dones són com aquesta cigarreta. Veus? Un xic de fum, un xic de felicitat i després... cendra!

El Poeta el mira fixament, per uns moments, als ulls. I no veient sinceritat, desvia la vista cap el brillant barret. I pensa que l'ideari del seu amic era presumptuós i passat de moda com aquells ridícols *huít reflex* que ja no es veien per arreu.

De totes les observacions del Poeta sobre aquell caràcter, de totes les notes escrites al marge dels seus diàlegs — diàlegs i observacions que, reunits en un conjunt, eren com un kaleidoscopi, a través del que es desgranaven, una a una, totes les característiques d'aquella ànima — arriba a una conclusió definitiva. I aquesta era...

Aquell xicot jove, presumit, amb pose de *causeur* i pretensions d'elegància i distinció espirituals, no era en el fons més que un *snob* de l'espiritualitat...

Marius Montserrat

PARLAR de l'èxit obtingut per Marius Montserrat en el concert que últimament va donar en el Foment del Treball, organitzat per PRISMA, seria, avui, una cosa lamentable.

Tots sabem la sorpresa que Marius va proporcionar al món musical d'aquesta vila. Nosaltres, que coneixem abastament el caràcter de Marius Montserrat, sabem que en el fons no ens agrairia per res un enfilall d'elogis que freguessin el seu rostre com una pluma de paó..., i no ens ho agrairia per creure segurament que l'amistat ofega sempre la sinceritat de tota crítica.

Marius, però, pot estar afalagat per la millor crítica de totes aquelles que es puguin escriure. Per aquella crítica sinceríssima que no l'esborra ningú: la d'aquells aplaudiments es-

pontanis i fervorosos que es repetien continuament al final de cada execució, i la d'aquella pluja de felicitacions en finalitzar el recital.

Marius, diminut enfront aquell magnífic «Grotrian Steinweg, va créixer amb tota la proporció d'aquelles obres difícilíssimes: *Clar de lluna*, *Estudi revolucionari*, *Scherzo*...

Per un moment la seva imatge ens va desaparèixer del piano, i sols vèiem unes mans enormes amb una punta de sensibilitat a cada ungla...

No em puc estendre, amic. Les exigències de l'espai no ho permeten. Sols una felicitació a tu, Marius Montserrat, CONCERTISTA..., una felicitació franca i sincera que la faig extensiva als teus mestres, a Ricard Vives, l'excel·lent músic i pianista del tan conegut «Trío Barcelona». — F. S. N.

SI us entretinguéssiu voltant pobles de Catalunya i visitant els seus casinos i entitats recreatives més o menys tronades, amb els seus *quadros dramàtics* i *Grops de declamació* que tan sols interpreten *El somni de l'innoscència* i un bocí dels *Pastorets*, en passar per Vilanova i visitar la Joventut del Foment del Treball, per mica de carnadura que tinguéssiu predisposada a les coses de gust i a la barrila de bona llei, us vendríeu el quilomètric i us faríeu una torreta en qualsevol indret de Ribes Roges, convertint-vos amb un dels més incondicionals d'aquesta entitat.

...I és que, naturalment, tan sols en entrar al cafè i veure aquelles teles magnífiques d'un Mir, Ricart, Cabanyes, etc., i aquelles otomanes que us conviden a un àpat succulent de comoditats, ja us dona l'impressió d'una societat com n'hi han poques.

S'hi respira un agradable ambient d'optimisme que és el reconstituent més eficaç.

Les empreses més agosarades, que a primera vista semblen impossibles, es resolen sempre mercès al gran entusiasme propi de la joventut.

Així es comprèn que ara fa un any fessin venir l'orquestrina de l'Excelsior, amb en Casanovas al davant, i que ara, per la Festa Ma-

jor, la Demon's Jaz ens faci conèixer les seves creacions.

La fotografia que publiquem amb aquestes ratlles, dona una petita idea de la decoració del saló de festes en el «Ball del Clavell», que va córrer baix la direcció de l'escultor Rebull i el boixista E. C. Ricart.

Emília Miret

per

F. MONTSERRAT

IMAGINEU-VOS una dona formosa, guapa, amb ànima de «neneta» de deu anys que, si no fos casada, encara saltaria a la corda, correria darrera les papallones i faria d'un tap de suro i agulles una gabieta per a empresonar-hi un grill cantador, esperant el moment de poder fruir el seu agut i acompanyat *tríno* i després llibertar-lo per a fer més agradable el seu record. Aquesta té, doncs, per a nosaltres, dugues personalitats ben remarcables i definides.

Jo la tinc vista construint ocells de paper, posar-los sobre la taula i amb els seus àgils dits fer-los dansar; com l'hauria pogut veure enlairar amb igual innocència una grua de paper amb un cabdell de fil molt gros, il·lusionada per veure-la arribar dalt del cel, i tot d'una, un cop de vent esquinçar-li i quedar-se tristoia.

La Miret quan escriu les seves fantasies, us contarà coses de «Les formigues», «Les cuques de llum» i «El cargol i la gateta», i sempre hi trobareu la nota sentimental i de compassió per aquestes bestioletes.

Diu que Vilanova despedeix un flaïre que no tenen altres pobles. Quan viatja us diu tot d'una: No li sembla, mestre, que aquest poble fa una olor semblant al nostre? Perquè la Miret és això, una enamorada de Vilanova.

És optimista en extrem. Jo crec que deu trobar encertat que diguin que els vilanovins volen agafar la lluna amb un cove..., i això sí que seria el comble de l'optimisme.

Enyora les diades del trafegar amb tot l'aldarull i tragí de carros i portadores i el

Emília Miret

boom... boom... boom... dels boters en la tasca de fer desprendre el tartrà de les botes, ritmant hores... hores... i hores..., que en sentir-ho t'agafa una calor i una mandra com si t'acostessis a un infern, i aquella mena de música fos la dansa dels diables. No vindrà a Vilanova que no recorri el carrer de l'Aigua i el barri de Cap-de-creu, per a recordar, si encara existeixen, aquelles entrades grans i els cubs desprendors de gasos esperitosos que hi juguinejava per damunt, atreta per aquell ressò misteriós produït per les seves delicades petjades, ço que creia misteri perquè d'infant havia sentit parlar que allà dins hi havia cosa d'esperits i amb els seus passos per sobre, cofoia, creia que acabava de salvar un perill dels més grossos. Li és també de necessitat passar per la Plaça de la Verdura i no s'entornarà a la seva residència de Barcelona sense la bona dotzena de borregos de «cal Caba».

Com artista, és una pianista formidable, i aquesta dona que té tantes feminitats infantívoles toca el concert de Schumann amb una dosi tan gran de mascle vigorositat com una

valenta rapsòdia de Litz, com un poètic preludi de Chopin o de Rachmaninof, com una dansa estilitzada de Falla, com l'obra més pianística d'Albéniz, de Couperin o de Rameau, de sentiments i matisos tan diferents, que de no veure-la executar no creuríem ésser la mateixa intèrpret. El teclat, pulsant així, no ho sembla per una dona. No és pas que a nosaltres ens plaguin les pianistes que tenen la mania de tocar fort per assimilar-se a les maneres d'un home, no; una cosa és tocar fort i altre tocar amb vigorositat. La dona deu no ésser altra cosa que això, Dona, i la Miret cons-

titueix el prototípus amb totes les seves característiques de feminitat en ella tan admirables, a més del temperament de l'home.

Per a conjunts, és la pianista ideal i extraordinària que manté sempre la quadratura perfecta que li dona el seu privilegiat sentit de compenetració. El seu art no és malaltís; és natura sana, és la pomera florida i el perfum de la tarongina.

Però aquesta dona, de la qual tan enorgullida deu estar la nostra vila, és víctima de la malaltia de la modèstia. I aquest mal no té cura.

Un col·leccionista i una col·lecció

per

N. OMAR

CONSTITUEIXEN a vila legió els col·leccionistes de tota mena de curiositats, i d'entre tots destaca de manera personal per la seva vàlua artística i de preu, la col·lecció de ceràmica i bronzes xinesos del dilecte compatriota literat i dibuixant il·lustrador Joan Fabré i Oliver, per la qual fonamentà Feliu Elies (Joan Sacs) una interessant i ben documentada conferència, la primera i única exhibició, — que sabem — temps enrera, a la Sala de la Casa Badrinas de Barcelona, d'una part de la mateixa, si que prou per abastar palesament el coneixement d'aquest art tan delicat de l'extrem oriental.

Perquè en Fabré és un dels vilanovins de

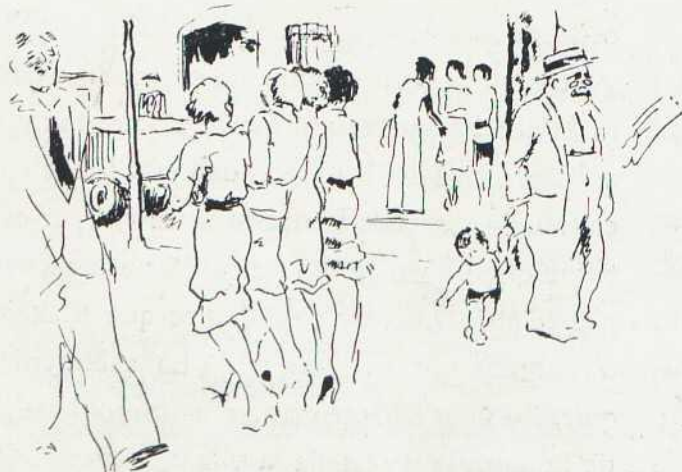
més cultivada cultura, perquè l'havem vist literat pulcre i estilitzat, pels seus estudis crítics de Manuel de Cabanyes i Antoni Urgellés per les seves tradicions vilanovines que patentisen erudició, perquè és detentor d'innombrables objectes rars aconseguits d'ací i d'allà intel·ligentment, i potser perquè no es prodiga gaire és que havem volgut escriure aquesta nota a fàisó d'esplai de l'esperitualitat vilanovina, caire informatiu de la nostra revista, i per estimar que bé val la pena de portar a les seves planes altre valor de pairalia, perquè tractem d'un home que pel seu mitjà ha sabut enriquir, i no pas vulgarment, el patrimoni artístic i cultural que estatja la vila.

Rambla en diumenge

El municipal Robert regula el trànsit amb l'aplom i la serenitat d'un *policemen* anglès. Tanmateix és una llàstima que els de la «Grècia» facin d'aquest magnífic model d'austeritat urbana, aquell esplet de banals ironies.

Hora de l'aperitiu sota el «toldo» del bar. La democràcia amb trajo de diumenge i els esperits burgesos, probablement per contrastar, amb una indumentària vaga i esportiva. En aquests moments fins és possible constatar les angúnies d'un jovincel que — massa saturat de literatura — s'ha embrancat amb una copa ben plena de «cock-tail».

Quatre noies passen alegres, la rialla i el comentari vagament picant a flor de llavis. Els nois les esguarden àvidament i improvitzen una salutació segons els graus de vivacitat o timidesa llurs. A Vilanova el cas del noi disposat a lliurar-hi una conversa àgil — multicolor — mereix tots els honors d'una sublim intrepidesa.

(Apunts de Salvador Mestres)

El parc

El parc és un bell consol
— pau i redós — per a una
vila que es lleva amb el sol
i s'adorm sota la lluna.

Canta l'airet mariner
una tonada molt fina
si la vila també té
la blava mar de veïna.

El parc coneix la cançó
de les ones de la platja;
ho delata la remor
dolcíssima del fullatge.

Parc ver-aurat al matí
quan l'ombra no té basarda;
parc d'ametista i robí
quan es va fonent la tarda.

Ull de vidre al mig del parc
— llac i pensament alhora —;
Agre so, sospir amarg
de la granota que plora.

Els arbres fan un braceig
que crida les aus novelles.
L'amor que encara és festeig
s'hi deixa caure com elles.

Ai, del que hi cerca uns rulls d'or;
ai, del cor que s'hi enamora!
Al parc, si hi neix un amor,
deixa una arrel traïdora.

Silenci tràgic del parc
quan la nit, lenta, s'atansa
i tothom passa de llarg.
Ombres tristes d'enyorança...

Parc negre i blanc, desconsol
d'una passió que s'esgruna...
Passades d'un rossinyol
a la claror de la lluna.

Nostre monument a Catalunya

per

Antoni PUJOL BERNADÓ

INFINITAT de coses trobem quotidianament al nostre pas que, malgrat de tenir una transcendental significació, d'ésser ben remarcables «per se» o pel seu simbolisme, àdhuc mereixedors dels nostres respectes i veneracions, passem davant d'elles indiferents una i cent vegades, sense dignar-nos d'adreçar-los-hi nostre esguard. Serà per tenir-les tan vistes? Serà per desconeixement de la seva gènesi? Cap de les dugues interrogatives ens poden absoldre del nostre deure. Com més íntima és l'amistat més freqüents i afectuoses deuen ésser les proves. Res no abona que hom desconeixi l'arrel d'allò que exalci o abati la seva terra màtria.

Una de tantes suggerències que s'acoblen a la ment, cada cop que s'hi arrapa aquesta meditació, és el poc respecte, la nul·la veneració — la postergació anàvem a dir — en què els vilanovins tenim aquell monument joliu, l'oblidat monument de la Plaça de l'Estació.

Dit monument representa un dels moments epopèics de la nostra història; és el monument-fita, el punt mig de la volta que ens aguanta; allí s'hi plasma aquella venturosa era de glòria vilanovina, aquell instant històric de la nostra vila ubèrrima, pletòrica de vitalitat, ubriaga de prosperitats, nedant en diners, batent febrament del més pur vilanovisme, arborada, però, del més alt, del més pur, del més equitatiu nacionalisme; perquè cal fixar-s'hi, compatricis: aquell monument va ésser erigit per commemorar una gesta transcendentalíssima i per a honorar a uns patricis benemèrits, però els patricis i la gesta èpica foren, són i seran, per a l'enlairament, per a la ma-

jor prosperitat i l'acreixement gloriós de la nostra terra amada. Aquell és el nostre monument a CATALUNYA.

Vilanova — any 1881 — aplegats tots els seus cabals els oferí a Gumà perquè pogués foradar l'abrupte macís del Garraf i portar-nos directament, per carril, a Barcelona. Un grup de patricis entesos convocà concurs entre els experts per a l'erecció d'un monument perpetuador de la gesta i del bon nom dels principals propulsadors — Gumà, Balaguer, Soler Morell, de Torrents Higuero—. El projecte acceptat fou el de «D. Ramón Padró, que fué quien mejor interpretó los deseos de la comisión», i «En el monumento figurarán cinco estatuas de mármol, representando, la que lo coronará, a Cataluña.»

No fou, no, per pura casualitat o motiu ornamental, que hom hi posà al bell cim del monument a una matrona simbolitzant a Catalunya, sinó que la Comissió, coneixedora de l'alt esperit de catalanitat dels propugnadors de tals obres vilanovines, satisfieren plenament i compaginaren la humilitat d'aquells patricis d'ésser monumentalitzats en vida per tal de que fos enlairat el simbolisme dels seus amors —aquell pur nacionalisme català dintre d'una Ibèria ben gran i pròspera.

Nostre monument a Catalunya és potser el primer i únic monument arreu del món erigit a la Mare Pàtria. Cal que ens en sentim enorgullits; però cal també que l'hi tinguem aquella correspondència a que hi estem obligats. Interessem-nos a que sigui bellament cuidat, i fem ressortir la seva significació espiritual davant de tota la terra catalana.

Tres somriures...

Com les aparences, els somriures també enganyen. El que ens dedica la gentilíssima Anita Page, de la «Metro», en aquesta foto, fins podria atribuir-se a una assídua lectora de novel·les blanques. I no obstant!...

El barret de palla lleugerament decantat, la papallona negra de la seva corbata, un bastó en actitud militarista, Maurice Chevalier somriu, eternament optimista, davant el seu entusiasta exercit d'admiradors de tot el món.

Aquest és un somriure franc, obert, espontani. Hom podria acceptar aquesta darrera gràcia sense reserves si les dents de Jeanette Mac Donald no posseïssin una força tan meravellosament suggestiva.

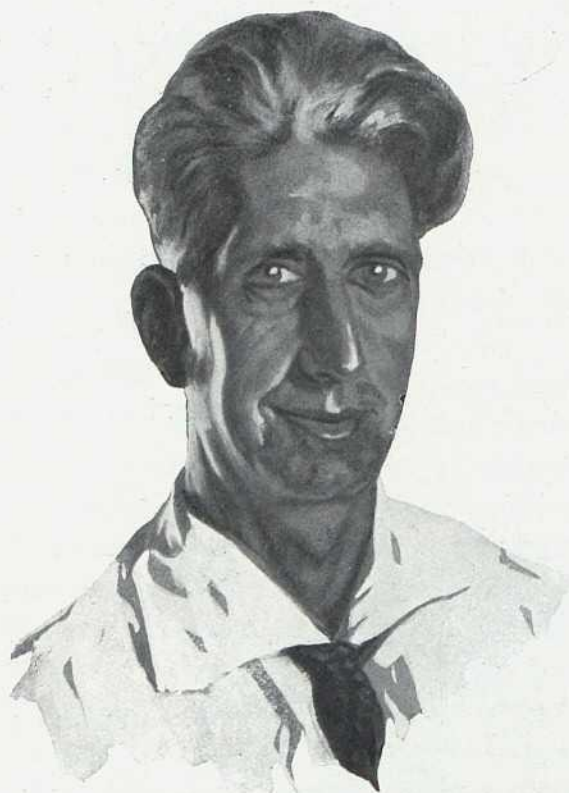
Martí Torrents

per

Nicolau BARQUET

EN tot home dedicat a l'Art, existeix una doble personalitat: l'home en si i l'artista. En la major part dels casos, l'últim és més interessant que el primer. En el cas de Martí Torrents, emprò, no passa així. Ens explicarem.

Martí Torrents, com artista, és un aquarel·lista formidable i un retratista al carbó excel·lent. Com aquarel·lista ha triomfat en les seves exposicions de les «Galeries Laietanes» i «Casa Parés» de Barcelona i en la «Sala Nancy» de Madrid. Aquesta última va merèixer-li l'honor d'una llarga i elogiosa crònica sobre la seva pintura, signada per l'il·lustre crític d'Art, José Francés, i publicada en la desapareguda revista «La Esfera». Darrerament ha exposat també a Terrassa i Sabadell amb gran èxit de venda i de públic.

Com a dibuixant al carbó, Martí Torrents ens resulta un retratista ple d'espiritualitat i finura. Entre els que ací reproduïm, hi ha un auto-retrat que admira per la senzillesa i veracitat de les seves línies; els altres són bonics caps de noia, algun dels quals posseeix l'encant i elegància dels retrats de Whistler, un dels més refinats dibuixants d'Anglaterra del segle passat.

I no seguim per aquest camí, perquè nosaltres no ens hem proposat fer una crítica d'Art sobre Martí Torrents, sinó una crònica superficial de la seva personalitat particular com a home amic de tothom. I ara anem a parar al començament d'aquestes quartel·les, en les que afirmàvem que si bé en tot artista solia ésser més interessant aquest que no l'home que sota seu vivia, en el cas Martí Torrents no passava així, doncs tot i éssent-ho molt, com a pintor ho era tant o

més com *causeur*, dient coses delicioses dictades pel seu esperit comprensiu i bohemí.

Martí Torrents, com a ciutadà ple de bonhomia, disposat sempre a fer un bé a qui sigui, i com a bohemí vilanoví que per no deixar el seu piset de la platja d'aquesta vila ha renunciat a moltes i moltes coses, comença per confessar que no té anècdotes.

La meua existència — diu ell — és senzillíssima: banyar-me istiu i hivern; pintar quan hi ha feina; prendre banys de sol, si no hi ha núvols, i fer musclos a les roques i herbes medicinals a la muntanya...

Però nosaltres no ho veiem així. Creiem, pel contrari, que la seva vida és un anecdota-ri constant. Sabem anècdotes seves de totes classes: anècdotes teatrals, de quan va anar d'escenògraf amb la companyia d'Elena Jordí; anècdotes polítiques, de quan en les darres eleccions monàrquiques va votar pels comunistes perquè al seu districte no tenien cap vot; anècdotes cinematogràfiques, com a dibuixant de la casa «Ufa» i com amic de la estrella Lily Damita, de la que va fer un re-

TORRENTS

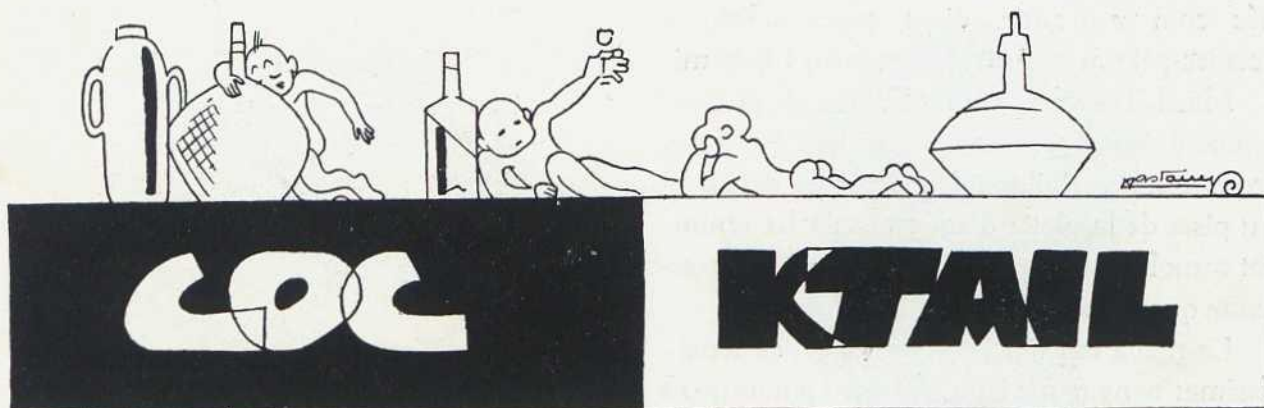
trat quan va passar per Barcelona; anècdotes religioses de la seva estança a Montserrat per a prendre part en el concurs de «Montserrat vist pels artistes»; anècdotes..... en fi, en sabem tantes, que podríem omplir un llibre.

Emprò, no en direm cap, no. Martí Torrents no vol tenir anècdotes, tot i estant plagat d'elles la seva vida, i respectem el seu desig. Com ell, afirmarem que els seus dies són senzillíssims, sense complicacions; els seus dies lluminosos i humils passats en mig dels mariners i els bons amics, lluny de la ciutat i les seves lluites, plena de glòria, però de fracassos també, vivint serenament, plàcidament... Vivint al llarg de la línia recta que li traça l'esperit d'artista i la consciència d'home honrat.

A nosaltres, que ens uneix un ver afecte a Martí Torrents, no sabem si admirar-lo millor com amic o com a pintor. El que sí sabem és que tot aquell que com a pintor el cerqui per a comprar-li una aquarel·la o encarregar-li un retrat, tindrà l'agradable sorpresa de trobar-se també amb l'amic amb el cor i els braços oberts a tota manifestació d'art.

TORRENTS

CARNET DE PLATJA

Per al senyor Marian Gali

TRIOMF DEL MAQUINISME. — Els surrealistes més descordats, aquells que escriuen el poema dels ases putrefactes i els clatells de les senyoretes de quinze anys, si donessin un cop d'ull a les barques que jeuen damunt la sorra de la nostra platja, és molt probable que experimentessin una de les alegries més estimables de llur vida agitada i turbulenta.

Sota la «popa», talment un ull gegant, apareix un forat per tal de permetre la fàcil rotació d'un hèlix. Si, d'un hèlix, llegidor amic, accionat per un motor de benzina i del qual n'és encarregat del comandament un mecànic vestit amb granota blava, d'aire facciós i esportiu. Tot l'encís i l'incertitud que posaven els mariners en les seves anades mar endins, totes aquelles supersticions amanides amb lèxic de barca, ara, amb l'adveniment dels motors de gasolina, ha sofert una reculada total, gairebé definitiva.

Els mariners que pugen — que ja no es deixen la barba, sinó que es rasuren amb «Gillette» — ja no us parlen de si el vent bufa de llevant o de ponent, car tenen tota llur atenció fixada en els bidons de lubricant i en els esbufecs del carburador.

La frase :

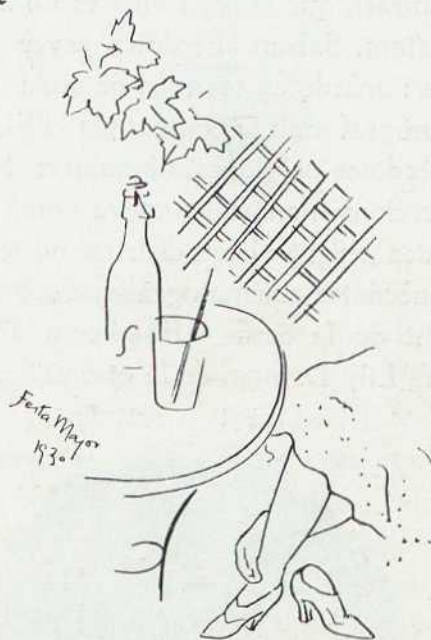
— Em penso que amb aquest «gargal» tindrem feina llarga!

...Ha estat substituïda per aquesta altra:

Nois, avui «pencarem». Portem bugia nova.

L'únic que ens fa por de tota aquesta evolució que bé podríem qualificar de fantàstica, és que, el dia menys pensat, a la nostra platja i a les principals

*Anecdota
de la Festa Major
per E. C. R.*

de Catalunya, quedi implantat l'all-i-oli fet amb oli de lubricant i no hi hagi ningú amb pit suficient per a fer-els-hi comprendre la deplorable monstruositat.

NOTES :

Aquesta noia, ageguda damunt del patí, confia a la corrent del mar, té tot l'exòtic encís d'aquells naufrags desmaiats que les onades disposen capriciosament damunt la sorra d'una platja de qui sap on, amb un filet d'esperança arrapat a la mirada.

Era un xicot molt poc aficionat a nedar a flor d'aigua. Les noies, quan us en volien convèncer, us ensenyaven un morat molt discret que tot just s'en-devinava sota el teixit sedós de la mitja.

Els «borns» multicolors amb la seva carícia gelatinosa...

Abstingueu-vos d'endur-vos un llibre a la platja. S'omplirà tot ell de granets de sorra, i després, cada pàgina us en farà cruïments de retret, Déu sap quants mesos.

Les barques es fan la *toilette* amb pe fum de quitrà i aquell gustet inconfusible de l'all-i-oli.

Maria: esbelta de línies, pintada de blau-cel i blanc, aquesta és una barca per a portar mariners joves i somniadors mar endins.

Pepita: gussí, pintat d'un verd rutilant, amb una proa altiva. Només surt en mar durant la temporada estival a petició d'estiuejants pomposos.

Laia: franjada de negre i sang de bou, és una barca que predispesa al dramatisme. Quan la veuen atancar-se partint les ones amb agredolça ferocitat, tots els dufins llencen un esbufec i s'aparten una mica.

COLÒNIA «TERRASSENCA». — Si un dia a Vilanova sortien — que, no pateixin, es quedaran sense aparèixer — unes quantes ànimes generoses i altruistes disposades a perdre les nits i les hores que calgués per a procedir a una organització enraonada en vistes al turisme local, no hi ha pas dubte que una de les primeres lletres d'agraïment que hom es veuria obligat a adreçar fóra la de la colònia «terrassenca».

Mentre una pila de platges engeguen als quatre vents, massa corregides i augmentades, llurs belle-

ses i pseudo-belleses i els balnearis més ben situats i més pròdigs en aigües termals, amb l'ajuda d'aquest poderosíssim altaveu de la publicitat, omplenen planes i planes cantant les miraculoses propietats de llurs aigües medicinals; mentre, en fi, tothom lliura una batalla campal per aconseguir atraure's la simpatia de l'estiuejant, els «terrassencs», amb una constància digna dels millors respectes, es mantenen fidels a la tradició, i cada any acudeixen a Vilanova disposats a gaudir dels encisos que pot ofrenar-els-hi la nostra platja, els quals, dit sigui sense el menor sentit de desprecí per a les nostres coses, no superen ni tan sols aconseguix anivellar els molts que els hi foren oferts en altres llocs marítims. Ens referim, com el llegidor endevinarà abastament, no pas a la bellesa de paisatge, sinó als atractius indispensables a tota colònia estiuenca.

Això ens pot conduir a una suposició no menys estimable que la tradició al·ludida: que els «terrassencs» troben a Vilanova — altrament costaria d'arribar a un aclariment — tan com l'encís d'una bona platja, un ambient de lleial i sinceríssima simpatia, ambient que fa el miracle de que aquesta admirable fidelitat «terrassenca» envers la nostra Vilanova esdevingui una llaçada indissoluble.

Manuel AMAT

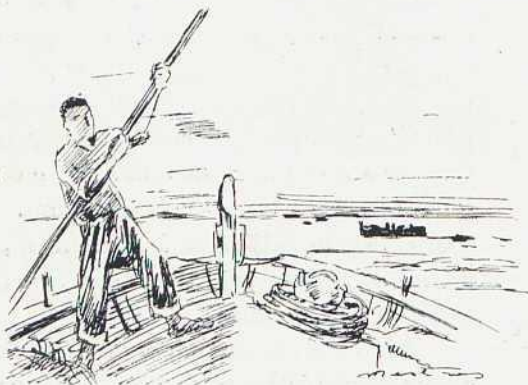

Retrat al carbó per Martí Torrents

Una nit a la pesca del llum

per

P. SERRA NOVAS

MAL ofici el de mariner — ens fa el patró de la barca que tenim de tripular. La mar, minyons, es desagraïda... Quan omple les xarxes de sorells i barats i tens les mans lligades de tant hissar i has passat la nit treballant, has sortejat la turbonada i arribes a la platja amb les caixes curulles de peix... Mala andanada! Et trobes que tots els teus companys aquella nit han fet barca, i aquell peix que et costa tants neguits, o bé el tens que donar per quatre quartos, o altre cop el mar se l'engoleix; i és que el mar, minyons... no en té de mitges tintes!

Per la sorra es van acostant els remitgers que han de sortir amb nosaltres aquest capvespre.

— Apa, nois, doneu-vos ànsia, que si no, no serà pas aquesta nit quan calarem!

Lentament, es posen la roba d'aigua i els calçotets de *tamarella*.

— Som-hi? Som-hi!

La barca llisca per damunt dels taulons enquistanats. Entorn nostre, un grapat d'ho-

Aquestes barques que surten cap al tard quan tot es destenyeix...

Una bandereta hissada dalt d'un pal d'una barca vella els hi fa un adéu incessant i neguitós...

A la platja sols hi resta una estesa de llaguts mandrosos i un xic de rovell de color de mel que han deixat aquelles barques que surten cap al tard quan tot es destenyeix... Si no tornessin a la platja, pels portals d'aquestes cases blanques hi trobaríeu unes dones aclofades que ploren llàgrimes de quitrà...

mes policromats que xipollegen en desordre i empenyen i gesticulen.

El patró a proa, amb una perxa prima i llargaruda, s'apunta-la a la sorra amb tota la força de què és capaç.

...Ara les ones peten al ventre de la barca i s'esberlen i ens omplen els ulls de sallabor.

Els dos gussis que porten el llum es fan a la mar lleugerament... com dugues gavines...

La nostra quilla s'encalla a la sorra. Un altre esforç... l'empenta dels mariners no minva...

Aquests moments són plens de color. Els remitgers semblen talment pinzellades que s'agiten encastades al costellam de la barca.

El motor inicia un singlot pertinent. Els primers homes que salten a *bordo*; altra volta el xipolleig. De totes bandes salten homes xops i colrats. Aquell singlot ara ja és un ronc accentuat.

Virem a l'esquerra i donem una volta entorn els gussis del llum. A frec nostre, aquesta

barqueta fràgil i minúscula. Els hi tirem la corda. Un nus mascle.

— Llestos — criden els del llum.

Avancem mar endins cap a llevant. Al nostre darrera, aquelles dugues barquetes remolcades que s'enfilen per les ones i avancen amb un gest indolent.

La nostra barca sembla una marassa espitregada que arrossegui un marrec a cada mà. És una barca plena de carns com una matrona opulenta. Té un pit ample i valent i un ventre verdós que bleixa amb força i enceta l'escuma de les ones.

Un teló immens de muntanyes a primer terme, unes muntanyes de color de corc de fusta...

La Ferrosa treu una llenca llepissosa de mar i d'infinit, que creix ràpidament.

El Montgrós i el Nonell es van enxiquint i s'enfonsen poc a poc dintre aquesta massa gelatinosa i difumada que és Vilanova.

El cel es va enfosquint. Cap als costats, allà on el mar i l'infinit es confonen els alens, hi ha un xic de taronjada que ha vomitat el sol.

En aquesta hora, a la platja, cinquanta altaveus llancen glopades sonores de Londres, París i Nova York.

Quan fa vent, aquestes glopades s'arrosseguen endins, arran del mar, fins ací on som nosaltres, i tots els peixos filarmònics treuen la testa a flor d'aigua i escapen les ondes hertzianes.

Allavors se sent un engranall de notes desconjuntades que cauen al mar.

.

— Mal llamp de temps! Vindrà la llevantada i tot a norris!

— Mala nit us ha tocat, companys — ens fa el Cap Vermell, un marineràs alt i cepat com un roure.

Certament, la mar està picada. Hi ha trapecig accentuat que fa gronxar la barcassa com una closca de nou un xic vanitosa.

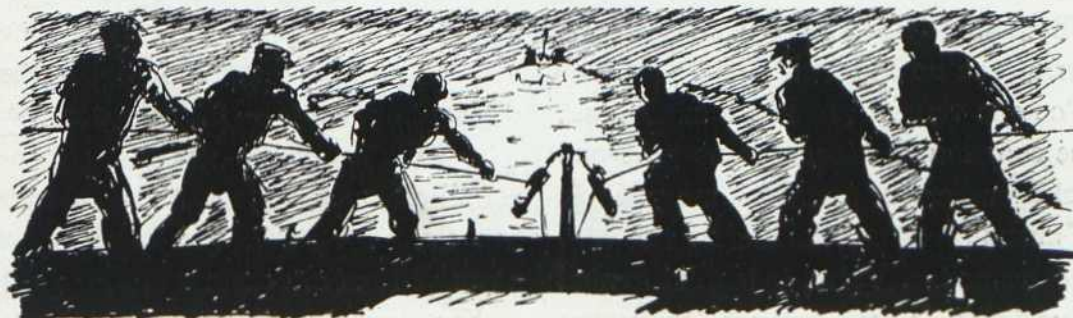
Les ones porten un serrell de saliva a la boca i l'escupen als flancs de la barca.

I mentre avancem per mig de la fosca que a cada instant s'estreny més, els mariners, ajaçats a la barca, enceten les converses més picants, descordades i pintoresques d'aquest món.

Els «motius» fuetegen el rostre de cadascú i els mots d'argot s'encasten al paladar amb una mena de voluptuositat d'un all i oli de mala llei.

Quí no els ha sentit en aquests moments amb la roba d'aigua encara humida, no pot formar concepte del color rabiós de les seves dites.

— Maleïdes siguin les sípies, els congres i el cap que les aguanta! Aquesta pipa em farà tornar vell, malvinatge! Se m'hi ha fosc un repodrint d'escuradents que no hi ha bruija a l'infern que el faci moure!

— Afluixa, Kan-Kan, afluixa, que avui portem convidats a *bordo* — li fa el patró.

— Convidats? Mala negada! No en féu cas, nois — diu, dirigint-se a nosaltres.

— Jo crec que un dia em farà ferir aquesta rediable de pipa... o redell, i que no podré fumar aquesta nit!

— Tabac arrai — tot allargant-li un paquet de Canaris.

— No farem res. No en fumo d'això. Escanyapits i gràcies.

— Tu, Gat, no tens pas cap *punta* d'aquelles que piquen a la llengua com una manxiula?

— Pidoles més que els pobres, tu també. Té... i ves que no t'hi escaldis la gargamella, que tira com una malabèstia.

— Són dels nostres companys! Vatua, quina fúmeral! Poc que pesquerem amb la boirada que treu aquest *cipayo*!

El Kan-Kan, que és un home curt, rodanxó i garrell com una poltrona antiga, ara xucla amb avidesa un calíquenyo tot maquijat de floridura.

Els del llum que criden :

— Prou..., afluixeu que ja hi som!

— Que voleu passar de les vint braces, caps de bony!

El patró i tres mariners més aboquen per la proa una àncora tota farcida de verdet. Quan cau al mar i esqueixa aquell tel blau i ondulant, salten unes pellenríngues de carn amb una punta d'esmalt a la testa.

— Ai fosca de xicots — ens diu el Frare. Apa, ja hi sou : Ja ho podeu ben remirar, que el mar arrai que no s'acaba!

— Poc que veureu res fins a matinada... si no que compteu la pesquera que giravolta als llums! El millor que podeu fer, minyons, és dormir, abans no us entri el mareig i el ventre us faci tremolins. Veieu, jo ja m'hi tombol

Els mariners s'ajacen damunt les xarxes

de cara a un cel tot esquitxat d'estels, mentre els vells busquen la tebió de sota a popa.

Ací hi ha un Sant Crist clavat damunt d'un vellut enfosquit i amb una pica d'aigua beneïda sota els peus.

Quan el temporal referma, aquell pel del vellut s'estarrufa amb esgarrifança, i aquella aigua beneïda de la pica esquitxa d'esperança aquells fronts amples torrats pel sol, que tenen un bocí arrapat al cor d'aquella fosca del mar i d'aquelles ones imponents que rabegen la barca.

La majoria dels remitgers resten mig adormits dintre aquest bressol immens. El patró, però, vetlla.

Tinc unes ganes esbojarrades de conversar amb ell. També ho endevino en l'esguard del nostre dibuixant i amic Salvador Mestres, que m'acompanya i treu apunts.

— Mala nit — li fem. Aquest ventet sembla que no amaina.

— No és res per a nosaltres. Cap a matinada, però, tindrem bonança. Ara arrai que són unes hores de descans mentre la pesquera puja.

— Les nits d'un temporal veritable han d'ésser imponents — monologuem.

— Els temporals més grossos, companys, són al cafè. Ara, que està clar, al mar no tot són flors i violes... que també en té d'espines..., i qui diu espines diu pluges i vents i turbonades...

El patró mig acluca els ulls tot conversant.

...Hi ha un silenci imponent, majestuós, esquinçat lleugerament pel bellugueig de les aigües, i una fosca impenetrable que ens embena els ulls.

Un bocí de lluna fa una llum pàl·lida i trista que contrasta salvatgement amb aquest to verdós d'ampolla que fan els llums en reflexar amb el mar.

L'una és una blancor de tisis. L'altre un verd viciós que fa pensar en revetlles d'estiu rabiosament democràtiques.

En aquell redós de popa esperem la matinal amb la vista encastada a l'infinit.

...Hi ha uns estels que esperen amb frisança el bellugueig de la barca per a fer una corredissa dintre els nostres ulls.

.

— Encara queda son per aquí baix. Apa, ganduls, tots a coberta, que aviat apuntarà el dia.

Aquests crits ens desperten del semi-estat d'inconsciència en què ens trobàvem. Ens arrosseguem uns pams per dintre les costelles de la barca i sortim a dalt.

Gairebé s'hi veu. Del cel en surt una esclatxa de claror enllaganyada i minsa.

El mar és de color de plom.

Un gussí apaga el seu fanal per atraure tot el peix a l'altra barca. Sota aquest fanal escrostonat hi volten els sorells, els barats, que omplen l'aigua de bombolles.

— Ja podeu arriar les xarxes quan vulgueu.

La barcassa es posa en marxa. Donem una volta tot tombant del gussí i tirem aquelles xarxes de color de xacolata.

Per tot arreu, nusos i cordes. Els remitgers aparicn les caixes per a posar-hi el peix.

Tothom es belluga, i nosaltres, abocats als flancs, contemplem les maniobres.

— Tots llestos — crida el patró. Som-hi, minyons!

HISSA! HISSA!

Els mariners pugen les cordes totes xopes, assentats en rengle, l'un darrera l'altre.

— Una empenta més, minyons!

Aquest és el moment més sublim de la pesquera.

Els pits broncejats guarden una harmonia perfecta amb aquests braços tivants com dos arcs, i el cos és l'aclopament perfecte de tots els altres.

Ja comencen a pujar les xarxes regalimant.

HISSA! HISSA!

Els mariners les sotraguegen per a fer caure el peix que resta enganxat a les malles.

L'aire es tenyeix de crits...

— Ara pugen els renegats, i n'hi ha pocs, maleït sigal!

Els peixos reboten per la barca en els darrers esforços d'una agonia desesperada. L'un topa amb l'altre i fan una remor intensa.

Les caixes s'omplen de plata bellugadissa.

— Poc pesa, nois. Uns quants sorells, barats i sardineta... i para de comptar.

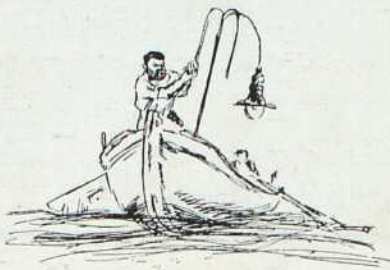
Virem envers terra, empesos per la vafa auratge.

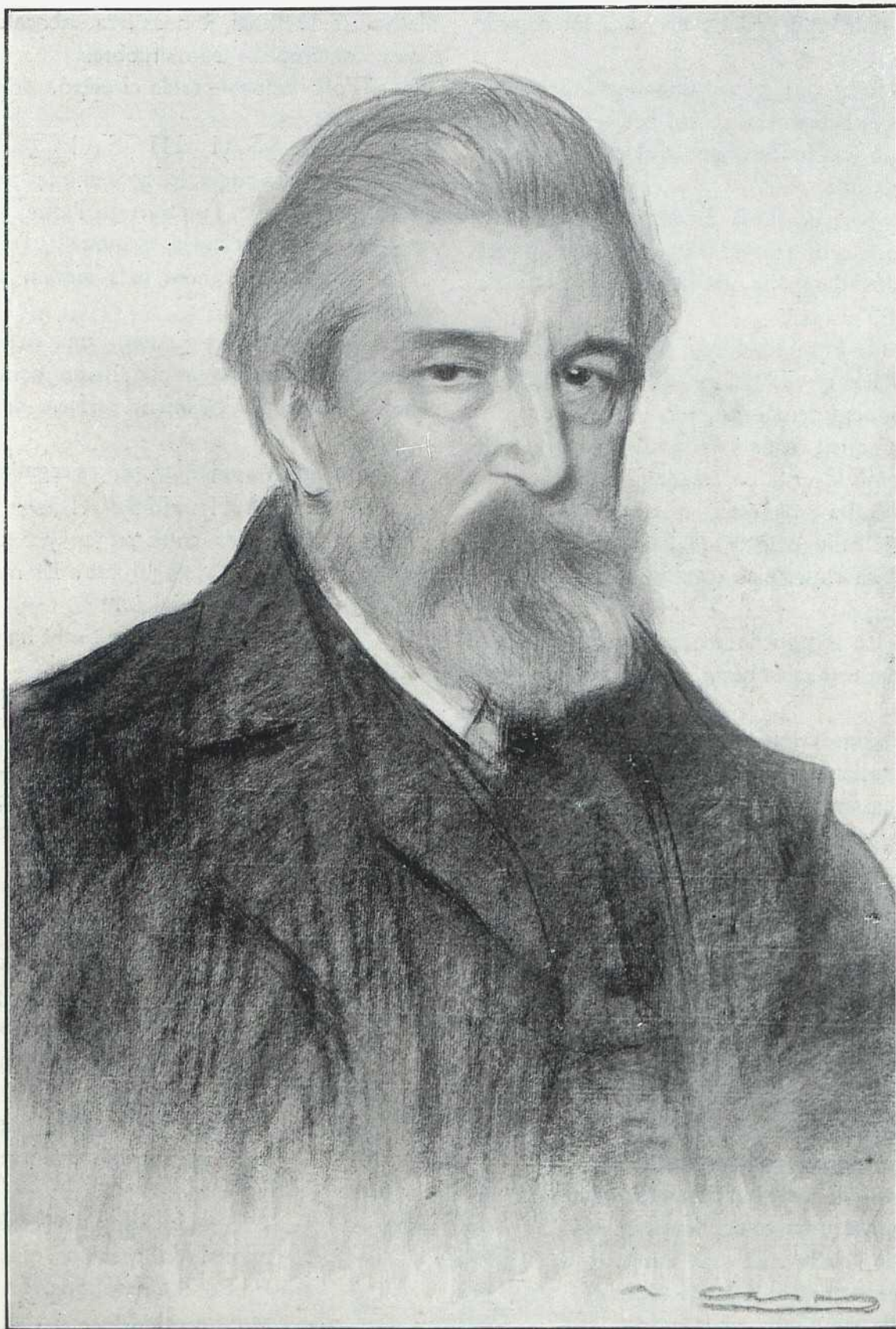
Els mariners proven de cantar una cançó de marinada... però a la meitat han de parar els tres o quatre que l'havien començada.

— ...Han pescat poc; «tota la nit per quatre quartos»... — deia el patró.

La terra es va apropant. El sol treu la testa per darrera la Ferrosa.

— Un altre dia serà, minyons! Val més poc, que res... Porta el porró que, fet i fet, sempre raja...

Santiago Rossinyol (dibuix al carbó de R. Casas).

Els èxits de Rossinyol

per

BOI

ROSSINYOL, PINTOR. — Rossinyol era un home i un artista interessantíssim baix diversos aspectes. La seva tònica era la pau. Però això no vol pas dir que seguís la corrent. Allò de «donde va Vicente, donde va la gente» no s'havia pas dit per a ell, ja que a ell pot atribuir-se la iniciativa revolucionària que va envair la pintura catalana amb la classificació de «modernisme», en la última dècada del segle dinovè, injectant a l'art pictòric nostrat l'esperit lluminós i la manera franca de l'impressionisme francès. Va començar l'ofensiva en aquells temps de la famosa revista «Pel i ploma», en les pàgines de la qual, dintre una remarcada austeritat de medis hi germinava la llavor artística del nostre temps, sembrada en una terra assaonada d'entusiasmes i d'espiritualitat. Els nostres millors artistes i alguns, ¡malaguanyats!, com Nonell, Regoyos i Gosé, són d'aquella fornada. Els nostres Mir i Cabanyes eren de la colla. Fidels a la veritat, hem de reconèixer que, de moment, sortiren a rel·luir bon nombre d'exageracions i venalitats, però el generalíssim Rossinyol va guanyar la batalla en tota la ratlla, i tot aquell fàrrec de quadros buïts de contingut espiritual, tot aquell art pictòric característic de la segona meitat del passat segle (respectant sempre honroses excepcions), tot aquell academicisme encarat dels pensionats a Roma, va acabar com la comèdia de Falset.

Aquest fou el primer triomf de Rossinyol.

ROSSINYOL, HOME DE TEATRE. — A Catalunya, i això sigui dit sens ofendre a ningú, tenim la mania de les grandeses. Els cèlebres cranis «braquicèfals» i «dolicocefals» del doctor Robert, encara no els

hem paït, i el teatre català s'ha ressentit un bon xic d'aquesta mania.

El nostre teatre, començat modestament amb els sainets de Robreño, continuat per Camprodón amb «La teta gallinaire», per Paco Vidal amb «La Malvasia de Sitges» i per Vidal i Valenciano amb «Tal hi va que no s'ho creu», va agafar una empena esfereïdora amb les gatades i comèdies del popular i justament aplaudit Serafí Pitarra. Aquell teatre era cosa nostra; i com que tocava l'ànima dels catalans, va arribar a ésser una institució. Però vingueren els intel·lectuals i varen convenir que tot allò era una grosseria i una innocentada, i la rebentada general no es féu esperar. Començà l'ofensiva Ixart, un esperit verament selecte, que criticà, fins a cert punt, el criticable; però després, se li ajuntaren els deixebles, i del teatre de Pitarra no van quedar-ne ni les cues, en el sentit de fer-lo mal bé; perquè, de fet, en Pitarra és en Pitarra, i té monument, amb tot i motejar-lo de rellotger insuït. Perquè Frederic Soler (Pitarra) era un home de teatre com una casa. Defectes, si; però més qualitats.

L'únic home que segurament va reconèixer la veritat, fou Rossinyol. El teatre de Rossinyol no és altra cosa que la continuació del teatre pitarresc; això si, més punxant amb la ironia i l'humorisme; és a dir, més posat al nostre temps. Aquest juí, junt amb les innates qualitats d'home de teatre i d'escriptor, constitueixen el secret del seu èxit i de la seva popularitat que pot qualificar-se de verament

espetarrant; ja que les obres de Rossinyol, eren un èxit abans d'estrenar-se. Segon triomf de Rossinyol.

ROSSINYOL, HOME DE MÓN. — Rossinyol era un artista psicòleg; allò que se'n diu un home de cop de vista. Sempre sabia el terreny que trepitjava; i així com a Sitges, en aquells venturosos temps de l'estrena de «La Fada» i de «L'Alegria que passa», amb música de Morera, es permetia l'humorada, junt amb altres artistes de vàlua, de fer el «Ball de bastons» a la processó de Sant Bartomeu, i passar a recollir el llevant de taula amb el platet de llauna, perquè sabia que a tots els sitgetans els tenia el cor guanyat; també va

fer *palos y a casa* en la qüestió de procurar-se un permís exclusiu i únic per a esdevenir una mena d'amo del *Sitio de Aranjuez*.

Als homes d'aquesta mena de manera el vulgus els diu que saben allà on jau el dimoni. I no és això; és que els homes genials saben sempre les tecles que han de tocar perquè resulti la simfonia; i ademés, Rossinyol va ésser sempre un rodamón, i ja ho deixa l'altre

¡L'anar pel món amb les mules,
despeja molt les potències!

No poso tercer triomf de Rossinyol, perquè ell i l'èxit eren inseparables. Per alguna cosa era savi..... i no ho feia veure.

Instantànies

per

P. SERRA I BRIONES

QUAN el cloquer, com poms de rosa, tirava per l'espai la rialla de la festa, el meu esperit s'estremí i passà una ona silent de tremolor.

* La nit. Prompte donarà començ a l'esbravada dels focs d'artifici. Abans, em ve a la ment l'imatge d'una ampolla de xampany en el moment àlgid de destapar-se; un reguitzell de coets de color de palla volen abastar l'espai; es donen i tornen novament. Amb els ulls de l'esperit he vist les palmes que decoren el monument.

* Un coet solitari ha esquinçat l'espai, l'ha traspasat com una agulla i ha tornat a sortir més amunt; fa el descens, em tombo i veig un

exponent de rostres embadalits. En uns ulls brillants i grossos, he vist com un mirall el reflex d'una cascada d'argent que va caient poc a poc.

* Els dos corriols d'aigua cristallina que voregen el passeig de la rambla anaven enganats amb retallets d'argent bellugadís devallant, saltironant al ritme de la gralla.

* M'entusiasma la solidesa damunt la qual s'enlaira bo i brandant vertiginosament el mur humà dels clàssics «Xiquets». Davant per davant la plàstica gegantina que ens simbolitza un màxim de fortaleza, em caigué del concepte.

* La festa del nostre poble la fa quelcom més bella el dur cenyida la cinta blava del mar.

* Quan ha passat ja tot, melangiosament he notat com el far de l'alegria ha virat per a sadollar un altre clos.

(Il·lustració de l'autor)

Carles Sindreu: "La klàxon i el camí"

per

Manuel AMAT

EL bon amic Carles Sindreu acaba d'ofèrir-nos un nou llibre, el segon de la seva producció literària: «La klàxon i el camí».

La pulcritud literària de Sindreu, l'exquísidesa del seu llenguatge es fan remarcar en aquest llibre, digníssimament editat, des de les primeres ratlles.

Carles Sindreu, que és un dels nostres literats de sensibilitat més aguda, posseeix, en justa conseqüència, una imatgeria prodigiosa. Les seves radiacions, contes i «humoresken», en són una bella mostra.

Ens diu l'autor que es tracta del «dietari d'un humorista», i en certs moments el lector pot tenir-ne ple convenciment. L'humorisme Sindreu, però — humorisme de pàgina dominical de gran rotatiu anglès — és d'una correcció tan plena de subtileza que ens temem no trobi en el lector català, tipus corrent, — malhauradament, poc habituat a aquesta mena de gosadies — la reacció d'entusiasme i simpatia de què es fa digne mereixedor.

El llibre absorbeix tota la vostra atenció. Quan un sotrac interior us talla el fil de la lectura, esguardeu entorn vostre, el pensament resta uns instants giravoltant sense engranar amb la vida real, com la roda del ciclista que marxa amb pinyó lliure.

El del contrabaix de la festa major, a còpia de serrar, acabarà partint en dos el seu instrument enorme. Quan el poble s'emporta

triomfalment el contrabaix cap a la fonda, a terra és tot ple de serradures musicals.

Fragment d'una poesia :

La maduixa bosquetana
A frec d'aigua del torrent
És una boca pintada
Davant un espill lluent.

De la secció de retrats :

— Pompeu Fabra :

La faç tallada en fusta de fer pipes. La pipa en carn viva..

Només desitgem a l'amic Sindreu una crítica lleial i intel·ligent.

Apunt inèdit de Manuel Amat

Noticiari

PER L'AJUNTAMENT ha sigut confiada respectivament l'execució dels retrats tanyany natural dels patricis Francesc Macià i Miquel Guancé als notables artistes de vila, Martí Torrents i Alexandre de Cabanyes.

Estimant encertada l'elecció, felicitem als esmentats col·laboradors de PRISMA.

EN MIR es troba pintant al Monestir de Montserrat a reiterament personal de l'Abat i Comunitat, podent assegurar que no pas per a prendre part en el concurs «Montserrat vist pels artistes catalans». PRISMA li desitja una agradable estada, mentre espera poder admirar el fruit artístic de la mateixa.

N'ENRIC C. RICART ha acabat la sèrie de boixos que serviran per il·lustrar l'edició de bibliòfil de l'obra clàssica de Calderón de la Barca, *La vida es sueño*, els quals no titubegem en qualificar de notables, com tots els que surten de les mans de l'eminent boixista vilanoví, i que a no dubtar constituïran un gros èxit.

EL FORT MARINISTA Cabanyes ha retornat de Peñíscola amb unes teles que segurament en ésser exposades hauran de cridar l'atenció d'intel·ligents i profans. Ha estat també portador d'unes notes de color de carrers molt característics de la històrica illa del Papa Luna, que es destaquen de la predilecció pictòrica a què l'artista ens havia acostumat i que assenyalem com abastament del seu talent artístic per creure'l ben dotat per a seguir aquesta nova faceta del seu vigorós art.

HAVEM VIST el tercer volum dels manuals d'història de l'Art que ve publicant la

la casa Seix i Barral de Barcelona, «Pinturas i esculturas del Renacimiento Italiano», degut a l'estre del nostre intel·ligent arquitecte Josep F. Ráfols.

Es una obra plena d'interès en la que es manifesta el pregon coneixement de l'autor, aquest delicat artista que ha seguit pam a pam les meravelles de la Itàlia renaixentista. Aquest petit llibre és una història documentadíssima i sàvia, comprimida, sense, però, treure'n ni un bri de l'essencial. La distribució dels copiosos gravats que il·lustren l'obra és la seva segona valor, perquè a més de les més divulgades joies mestres, hi ha reproduïdes pintures i escultures molt poc conegudes, no ja en obres reduïdes com aquesta, sinó també en voluminoses històries d'Art d'una empena editorial i molt més vasta.

Es oportú de recordar que els dos volums anteriors corresponen a «Arquitectura del Renacimiento italiano» i «Arquitectura del Renacimiento español» i que el que seguirà i tancarà la sèrie serà el que estudiarà la pintura i escultura del renaixement espanyol.

CONVOCAT a corre-cuita un concurs entre artistes locals per a un cartell anunciador de la Festa Major en condicions migrades i poc explícites per a poder atraure els concurredants, sols dos projectes es presentaren, destacant-se per la seva tècnica el del nostre amic Salvador Mestres i que per ésser fora de mides fou declarat desert.

A manca de temps per a nova convocatòria s'encarregà generosament de tal composició el nostre col·laborador el cartellista Martí Torrents. Sempre són de doldre les presses com a causa de lamentables imprevisions.

**Fàbrica d'aixarops
i orxates**

Pere Giró

Vilanova i Geltrú

“Fábricas Marqués, S. A.”

===== Filats i teixits de coló =====

Telèfon 68

VILANOVA I GELTRÚ

Fabricació d'articles

CRUSOS, BLANQUEJATS, de COLORS i TENYITS

Dipòsit a Barcelona :

Diputació, 244

Telèfon 14301

DROGUES, COMESTIBLES
FINS I PERFUMERIA
DE
JOAN ROIG
PROGRÉS, 37 TELÈFON 37
VILANOVA I GELTRÚ

ROYAL
ART

Fotografia d'art. Treballs
ràpids i econòmics. Postals,
ampliacions i il·luminats.
Secció especial per afi-
cionats, a preus reduïts.

Rambla Francesc Macià, 23
Vilanova i Geltrú

Tintoreria
Nova

Rentats a sec. Tenyits
a vapor. Tot amb la
màxima perfec-
ció i puntualitat.

Despatx i tallers: Sant Joan, 30
Vilanova i Geltrú

**Magatzems de materials
propis per a la cons-
trucció de**

VICENS GIBERT

**REPRESENTANT EXCLUSIU PER A
VILANOVA DEL CIMENT «ASLAND»**

RAMBLA VENTOSA, 10

**Restaurant de l'Estació
de
Vda. de Jaume Planas**

Esmerat servei de cobert i a la carta.
Habitacions higièniques amb quarto de
bany i amb tota mena de comoditats

Telèfon 75 - Vilanova i Geltrú

Omnibus La Hispano J. O.

Servei entre VILANOVA - VILAFRANCA
per SANT PERE DE RIBES

Sortida de Vilanova :

Matí a les 7 Tarda . . . a les 3

Sortida de Vilafranca :

Matí . . a les 10'30 Tarda. . a les 5'30

Servei especial de Sant Pere a Vilanova :

Sortida de Sant Pere : a les 8'45

Sortida de Vilanova : a les 11'45

Joan Olivella

Pescateria, 9, Particular Unió, 9, Garatge

VILANOVA I GELTRÚ

Autos-òmnibus i turismes de lloguer

Banys **"Ribes Roges"**

Pensió des de 15 ptes. dia

Coberts a 8, 10 i 12 ptes.

Servei especial per a banquets

Nova direcció : M. SAURET

Telèfon 34 Vilanova i Geltrú

Obrador de Joieria **i Rellotgeria**

J. BISCAMPS i FILL

Treball perfecte. Preus econòmics

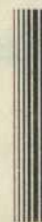
Santa Madrona, 13

Vilanova i Geltrú

Construcció **i reparació de màquines**

ISIDRE ROSET

Casa fundada en 1845

Immaculada, 128 i 130

Vilanova i Geltrú

Oscar

Tort

Sastre

Plaça Carros, 25, i Colom, 1 Vilanova i Geltrú

Ideal Hotel

Telèfon 33 : Vilanova i Geltrú

Vicens Puerto Ventura

Fuster ebanista ≡

TALLER :

Carrer de la Fruita, 2

Vilanova i Geltrú

Josep Sancliment

== **SASTRE** ==

Rambla Francesc Macià, 33
VILANOVA I GELTRÚ

Manuel Escofet

|| **Bateria de cuina** ||

Material elèctric

Ferreteria ||

Sant Gregori, 5, 7 i 9
Vilanova i Geltrú

Quiosc Canaletas

Vermuts, calès, refrescs i xampanyes
de les més acreditades marques.
Esplèndid servei. La més deliciosa
Orxata Valenciana

== **No hi ha millor** ==

Rambla Francesc Macià
VILANOVA I GELTRÚ

**TALLERS MECÀNICS
DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Francisco Prats Martí

CARRER AMPLE, 9
VILANOVA I GELTRÚ

TALLER
de

MANYERIA de
P. PASCUAL

Treballs en ferro
de totes classes

CUBA, 22

MOSAICS

BORRELL

Sant Joan, 4 Vilanova i Geltrú

Fonda "El Universo"
de Jaume Miró

Servei de coberts i a la carta
Hospedatge a preus econòmics
Menjadors esplèndids
Habitacions higièniques

Rambla Ventosa, 1 i 3
Vilanova i Geltrú

reparacions mecàniques
de tota mena

accessoris en general

membrillo, 7 tel. 127

tallers CABA

automòbils i camions

agència

Garatge F. Pujol

Automòbils Chevrolet

Carretera de Cubelles, 6, 8 i 9

**Instal·lació moderna pel suministre de
benzina, lubricants i engreixament
d'automòbils (davant del mateix garatge)**

Telèfon 138 =====

**Taller de reparacions mecàniques i d'automòbils en general
del GARATGE PUJOL a càrrec de**

Josep Mir

ESPECIALITAT

EN ELS COTXES FORD, CHEVROLET I CITROEN

**Soldadura a l'autògena. -- Es
garanteix la màxima perfec-
ció en la reparació de bateries**

Carretera de Cubelles, 6 i 8 - Vilanova i Geltrú - Tel. 138

Casa Caba

Data de l'any 1808

La creadora dels

BORREGOS

de reconeguda fama

CONFITERIA

PASTISSERIA

DOLÇOS

XAMPANYS

CENTRAL : Carrer Palmerà, 9

SUCURSAL : Plaça Riego, 6

Telèfon 8

VILANOVA I GELTRÚ

Sastreria

de

Joan Tort i Pla

En aquesta casa us vestireu a la última

novetat i amb la màxima economia

Sant Gregori, 6

Vilanova i Geltrú

Confiteria

Pâtisserie

Rebosteria

Queviures

La Confiança

de

J. Soler Bertrán

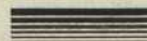

Plaça Verdura, 20 - Tel. 108

Nova sabateria

de

DANIEL COLL

**Gran assortit
en sabates d'istiu**

**Es ven a preus
aventaljosos**

Progrés, 18 - Vilanova i Geltrú

Vda. de J. Bajes Pascual

Taller de pintura

Despatx :

Taller :

Santa Eulàlia, 6

Plaça Miró, 9

VILANOVA I GELTRÚ

Olis
Forratges

Cereals
a l'engrós

Fill de J. Sanromà

Membrillo, 9 - Tel. 30

Vilanova i Geltrú

Sucursal a Gavà:

Rambla Vayreda, 34

“GRAN ACUEDUCTO, S. A.”

Vilanova i Geltrú

**Companyia Suministradora d'Aigües Potables
pels sistemes d'alorament i COMPTADOR**

**Les noves oficines s'han traslladat
a la Rambla Francesc Macià, 42**

Estadants i propietaris:
NO OBLIDEU que per al servei d'aigües el millor
sistema i el més econòmic és el de **COMPTADOR**

Espectacles Cinæ

TEATRE DEL BOSCH

FESTA MAJOR DE VILANOVA, 2 AGOST DE 1931, NIT

Gran Companyia còmic-lírica de l'Olympia de Barcelona

dirigida pel primer actor i director

Manolo Pradas

i pels mestres directors i concertadors

Jaume Serra i Josep Parera

22 PRIMERES I SEGONES TIPLES, 22

Orquestra del Sindicat Musical de Catalunya

Dugues obres de grandíós èxit, dugues :: Tres formosos actes, tres

Primer : El joguet còmic vodevilesc en mig acte, de Padilla i Penella,

AQUI HACEN FALTA TRES HOMBRES

Segon : Estrena en aquest teatre de la revista de palpitant actualitat, en dos actes i dotze quadros, llibre i música del mestre MANUEL PENELLA,

Viva la República!

Màquina de projeccions amb les figures dels eminents polítics

Pi Margall - Ignasi Iglesias - Franco - Companys

Aiguadé - López Ochoa - Blasco Ibáñez

Alcalá Zamora

Francesc Macià

President del Govern de la República

Venerable President de la Generalitat

12 magnífiques decoracions dels escenògrafs Esquerda, Garcia i Bruguera

L'èxit més gran de l'any als teatres Còmic i Olympia

PREUS POPULARS

Teatre Artesà

Colossals programes de cintes sonores: Reparició d'EMIL JANNINGS